19-ter Jahrgang Nr. 72. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 24. Juni. 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יודישע פעסטער צייטונג.

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דריימאַל.

רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָן בעפינדען זיך: בודאפעסט, וואיטצנער-רינג נר׳ 15.
פראנומעראציאָנס-פרייז:
פיר אָסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אָסטר. ווע.
האלביעהריג 4 גולדען אָסטר. ווע.
פיערטעליעריג 2 גולדען אָסטר. ווע.
פיר׳ס אויסלאנד
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. אָ. ווע.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. אָ. ווע.
פיערטעליעהרי 2 גולד. 50 קר. אָ. ווע.
פראנומעראציאָנען ווערדען יעדען טאג ענטגעגענגענאָממען.
אנגאָנצען ווערדען נאך אויפליעגענדעם טאריף בערעכנעט

1887. 72. ניינצעהנטער יאהרגאנג נר. — Erscheint wöchentlich dreimal. — בודאפעסט. פרייטאג ב׳ תמוז, תרמ״ז.

בראנדשטיפטונגען דער אנטיסעמיטען.

וואהרענד אין וועראבא וועגען דער אנטיסעמיטישערזייטס ערפאלגטען בראנדשטיפטונג דיא וואהל אונטערבראָכען ווערדען מוססטע, ווארדע אין דונא-סערדאהעלי ביא גרויענעררעגענדער בעלייכטונג דער זיעג דעם אנטיסעמיטען סאבא פערקינדעט. דער פייערשיין פאָם בראנדע פיעלער הייזער דעם אָרטעס גאב דעם זיעגע דעס אנטיסעמיטיסמוס דאס ענטשפרעכענדע געפּראַגע. דאס פלאממענמעער פאן דונא-סערדאהעלי שטעללט דען אנטיסעמיטיסמוס אין דאס ריכטיגע ליכט. עס צייגט, וואצו דיעזע שאנדליכע באנדע פאהיג איזט. דער אומשטאנד, דאסס ניכט בלאס יודישע — וועגן איך גראָסטענטהיילס נור זאָלכע — הייזער, זאָנדערן איך האב אונד גוט פאן קאטהאָליקען אונד פראָטעסטאנטען דעם פאן דען אנטיסעמיטען געלעגטען פייער צום אָפּפער פיעלען, בעווייזט, וויא גענייגפאהרליך דיעזע פארטייא איזט אונד וויא וועהר עס נאָטה טהוט, דאסס אללע פאָליטישען פארטייען זיך אין דעם בעשטרעבען איינגען, דיעזע גיפטפפלאנצע איסצוראָטטען. עס שטעללט זיך העראוס, דאסס דער בראנד פאן דונא-סערדאהעלי פאן דען אנטיסעמיטען לאנגע פאר דער וואהל געפלאנט ווארדע, אלס מיטטעל, אום איהרעם קאנדידאטען צום זיעגע צו פערהעלפען. דאס פייער זעלבסט האבען וואהל עטליכע בעטרונקענע וואגאבונדען געלעגט: דיעזע ווארען יעדאך פאן האהערען שורקען דאצו געדונגען.

דאס עלענד, וועלכעס איין גראָסער טהייל אונזערער גלויבענסגענאססען אין דונא-סערדאהעלי פרייזגעגעבען איזט, שילדערט דער ווייטער אונטען פאָלגענדע איפרוף דעם דאָרטיגען ראבבינערס אין הערצרייסענדען וואָרטען.

דער בודאפעסטער אדוואקאט לודוויג סאבא וועלכער אין ד.-סערדאהעלי אלס אנטיסעמיטישער קאנדידאט איפטראט אונד איך צום אבגעאָרדנעטען געוואהלט ווארדע, האט דאָרט בערייטס צו דען פפינגסטפייערטאגען מיט זיינען איפרייצונגען בעגאָננען. ער פאנד באלד אנהאנגער, דא עס בעקאנט וואר, דאסס דער אבערשטוהלריכטער קארל סאבא אונד דער שטוהלריכטער בענעדיקט אללע זיינע קאנדידאטור בעגינסטיגען. קאנדידאט סאבא פאנאטיזירטע דען פאבעל. וואהרענד דיא אינטעלליגענץ צו דעם קאנדידאטען דער געמעסיגטען אָפּפּאזיציאָן, שאנהי, היעלט, וועלכען גראף אלבערט אפפאני אין איינער גלאנצענדען רעדע עמפפאהלען האטטע. סאבא בעטעטע מיט דען בויערן אָפפענטליך, אינדעם ער מיט איהנען ניעדערקניעטע אונד מיט נעגען דען הימעל געוואנדטען איינגען פלעהטע, „עס מאגע דער הייליגע גייסט פאָם הימעל הערניעדערשטייגען אונד דיא וואהלער ערלייכטען”. דאמיט זיא פיר אײהן שטיממען, דען ער ווערדע דאס פאלק פאן זיינען ליידען, פאן דער יודענהערשאפט, ערלאָזען. אם וואהלטאגע זיעגטע אנטיסעמיט סאבא. עס וואר פרייטאג. אין דער נאכט פאן זאמסטאג אויף זאָנטאג, אונגעפאהר נאך 11 אוהר, גינגען איינגע אפפיציערע פאָם נאכטעססען נאך הויזע אונד זאהען איים איינעם הויזע גגעבען דער אפאטהעקע איינע פלאממע איפשטייגען. גלייכצייטיג בעמערקטען זיא דען שנעלל פאָם הויזע דאפּאלייפענדען שוהמאכערגעזעללען לאָרענץ מאלנאר, וועלכער דער הויפטקארטעשע סאבא׳ס וואר. ער ווארדע פאן דען אפפיציערען זאפאָרט ערגריפפען. „קערל, דיא האסט דאס פייער געלעגט!” ריעפען זיא איהם צו. איבריגענס האבען זיך בערייטס אם זאמסטאג פאָרמיטטאגס מעהרערע אינדיווידואען געאייסערט, דאסס סערדאהעלי „היטע-מאָרגען” אין פלאממען שטעהען ווערדע.

* * *

פאן זר. עהרווירדען דעם הערען אבערראבבינער פאן דונא-סערדאהעלי ערהאלטען וויר נאכשטעהענדען

איפרוף:

אל אחינו בני ישראל!

רחמנים בני רחמנים, גומלי חסדים:

טהייערסטע ברידער אונד מענשענפריינדע! ערלע גלויבענסגענאססען! אונזערע געמיינדע ווארדע פאן איינעם גראסליכען אונגליקקע היימגעזוכט. אין דער נאכט פאָם 18-טען אויף דען 19. ד. מ. מיצטיק אום 11 אוהר בראך פאן מעהרערען זייטען צוגליך איין — וואהרשיינליך פאן רוכלאָזער האנד געלעגטעס — פייער אויס, וועלכעס, פאָם אָרקאנאהנליכען שטורמווינדע בעגינסטיגט, אין איינעם נ איינען גראָססען טהייל דער שטאדט ערגריפף אונד פיעלע הייזער אין שוטטהויפען פערוואנדעלטע. אונזערע שטאדט גלייכט איינער רואינע: וואהין דאס אויגע זיך וועגדעט, זיעהט עס נור פערוויסטונג אונד צערשטארונג. איבער הונדערט יודישע פאמיליען אירדען פערצווייפעלט הערום: אבדאכלאָז, אללער לעבענסמיטטעל, יא זעלבסט דער קליידונג בערויבט, ועהען זיא זיך האנדערינגענד נאך הילפע אום. וואהלהאבענדע זינד צו בעטטלערן געוואָרדען, רעדליכע אונד פלייסיגע געווערבטרייבענדע דעם ביטטערסטען עלענד פרייזגעגעבען. דיא גראָססע דעם אונגליקקעס שפאָטטעט איינער יעדען בעשרייבונג.

מיט ערהאבענען האנדען פלעהען וויר אים נאמען דער אונגליקקליכען ברידער אום ביישטאנד. וויר אפפעללירען אן יעדעם פיהלענדע הערץ אונזערער גלויבענסגענאססען אום הילפע אונד אונטערשטיטצונג. וואהל לייסטעט אונזערע געמיינדע מיט גראָסער קראפטאנשפאננונג, וואס נור מאגליך איזט: לייידער איזט דיעם אבער פיעל צו וועניג, אום דאס שרעקקליכע עלענד איך נור איינערמאססען צו לינדערן.

מיט איניגעם דאנקגעפיהלע מיססען וויר דער געמיינדע גאלאנטהא ערוואהנונג טהון, וועלכע אונז זאפאָרט איינע נאמהאפטע געלדסוממע, לייגוואנד, וואשע, זאָגטיגע קליידונגסשטיקקע א. ז. וו. צוקאממען ליעס. אויך דיא געמיינדען פרעסבורג אונד אפאלישאג פערשטאנדיגטען אונז טעלעגראפיש, דאסס זיא אונז מיט געלדזאממלונגען צו הילפע איילען. מאגען אויך אנדערע געמיינדען דיעזעם בייישפיעלע פאלגען אונד אונזערער שווער היימגעזוכטען געמיינדע בעשפרינגען, וויא זעהר וואהר דיא אורלטע טראדיציאָן אונזערעס פאלקעס איזט, וועלכע דיא יודען אלס רחמנים בני רחמנים גומלי חסדים בעצייכנעט. יעדע גאבע, פאן וועלכעם בעטראגע אימטער, ווירד מיט דאנק אנגענאָממען, נעפּ. שפענדען בישטען וויר, אן דען נעפערטיגטען ראבבינער אדער אן דען פאָרשטאנדספראזעס הערן מאריין גאלדבערג צו ווענדען.

הק׳ אהרן שמואל בה״ג מהרי״א וצוק״ל אבדפ״ה.

ליידער האבען דיא אנטיסעמיטישען בראנדשטיפטער איהר ציעל ניכט פערפעהלט. דיא מייסטען, וועלכע פאן דעם בראנדע הארט בעטראָפפען ווארדען, זינד יודען. דיא בעשאדיגטען אונד צו גרונדע געריכטעטען זינד פאָלגענדע:

מנשה גאָלדבערגער, שפעצערייהאנדלער; סאמועל מיללער, אגענט; הערמאנן אדלער, שניידער; הערמאנן ברייער׳ס וויטווע; מאָזעס גרינבערג, קליידערהאנדלער; אפרים ראָזענטהאל, קליידערהאנדלער; לעאפאלד יוסט, שפעצערייהאנדלער; לעאפאלד שטערן, קירשנער; וויטווע ראָזענבוים; מ. ל. דייטש, זינגאגענדיענער; דאוויד ווייס, פּראָדוקטענהאנדלער; קארל ריינפרעכט, זעלבער; לעאפאלד פאללאק, שוסטער; זיגמונד פליישמאנן, פליישהויער; מאָזעס ווייסס, שניידער; סאמועל ווייסס, גאָלאנטעריעווארענהאנדלער; הערמאנן שטערן, מאנופאקטורווארענהאנדלער; ניקאָלויס רייניפרעכט, שווייגעהאנדלער; יאָזעף פליישמאנן, זאקקעהאנדלער; איזאאק צינזענהיימ׳ס וויטווע, וויינהאנדלער; א. ווייסס, אָבסטהאנדלער; מאריע ווייסס, העבאממע; איגנאץ פישער, שפענגלער; אדאָלף קאהן, שניידער; י. פרענק, קירשנער; קאלמאן בלויא, מאנופאקטורווארענהאנדלער; היינריך האאר, ביכבינדער; סימאן בלוי, מאנופאקטורווארענהאנדלער; יאקאב שווארץ, קליידערהאנדלער; הערמאנן מינק, באקקער; יאָזעף ראָביטשעק, שניידערמייסטער; יאָזעפינע פליישמאנן, קראמערין; ווילהעלם שיקק, ווירטה; מאריין גרינפעלד, שפענגלער; הויער, האָדערנהאנדלער; עדואַרד גרינוואלד, מאנופאקטורווארענהאנדלער; ווייסס, האָדערנהאנדלער; מ. א. אבעלעס, לעהרער; מאריין איגנאר, גאָלאנטעריעווארענהאנדלער; לעאפאלד בלוי, מאנופאקטורווארענהאנדלער; פ. גרינוואלד׳ס וויטווע, מאנופאקטורווארענהאנדלער; אפרים וואכטלער קאססיער; מארטין ברייער, מאנופאקטורווארענהאנדלער; פאני ווייסס, מעהלהאנדלערין; ראָזאליא האָבמאנן, שניידערין; יאקאב פאללאק, גלאזער; יאָזעף ווייסס, קראמער; ר. פישער, שניידער; לאזאר מעסאראש, נאטאר; שאמו פארגעס, מאנופאקטורווארענהאנדלער; פראנץ דעקנער, פליישהויער; אמאליע ווייסס, נעשירהאנדלערין; מיכאעל ברייער, הוטהאנדלער; דאוויד ראָזענטהאל, קליידערהאנדלער; איזראעל וויינער, געשירהאנדלער; וואָלף שווארץ, גלאזער; סימאן גרינבערג, קליידערהאנדלער; מארטין קליין׳ס וויטווע, קראמערין; דאוויד לאָווינגער, שניידער; ענגל, קראמער; הערמאנן שווארץ, גלאזער; מאר. טייבער שפעצערייהאנדלער, סאלאמאן לוסטיג, פרוכטהאנדלער; קארל גרעבנער, שניידער; איגנאטץ ווייסס, סענזאל; לעאפאלד פירסט, ווירטה; סימאן ווייסס, שפעצערייהאנדלער; אבראהאם מארבערגער׳ס וויטווע, בוכהאנדלער; יאָעל ווייסס, פּראָדוקטענהאנדלער; אדאָלף ווייסס; ווירטה; ב. ווייס׳ס וויטווע; סאלאמאן ווייסס, בראנטוויינברענער; עליאס קאהן, פוהרמאנן; סאלאמאן דאוויד שפּיריטואָזענהאנדלער; דאוויד בישיטץ, האָלצהאנדלער; סאלאמאן גאָלדשטיין, באקקער; לעוואָלד איזאק׳ס וויטווע.

מיסטע אנגעמלדעט. דאזועטער דער זאהן דעם בערזינער באנקיערס פ א ל ל א ק קאזיער. ווי ל-ה ע ל ם, ווילבעם אין שאנעדער וויזיט פאן דיע-זעם איגלי־ק־קפאללע מישטהייזונג נעמאכט ווארי-דע, ווארי פאן דער נאבריכטע טיקע ערשטטעדיט.

שפאניען אונד דיא יודען.

פאן איזידאר לאב.

(פארטעצונג.)

דיא אויסוועניגסטע־ערשיינונג פאר 1492 איזט פארמעלל ניעמאלס נאכן אויסער קראפט נעוועזט ווארדען, עם איזט טהאטזאכע, דאסס זיך דאס עריקט פאן 1492 מיט דען ארטיקעלן 1 אונד 2 דער פיר־פאסטונג פאן 1869 אינד דעריניגען פאן 1876 אין ווידערשפריך בעפינדעט. דיעזע ארטיקעל לויטען אין דער פע־פאסטונג פאן 1877 פאלגענדערמאססען:

ארטיקעל 1. שפאניער ווער: 1) דיעניגען, ווועלכע אויף שפאנישען באדען נאטוראליזירט ווארדען זינד; 2) דיא קינדער פאן שפאנישען עלטערן, ווענגלייך דיא אויסעראהלב שפאניענס נעבארען ווארדען זינד; 3) דיא עריגען, ווועלכע אויזען נאטוראליזאציאס-בריעף עראהלטען זינד; 4) דיעניגען פרעמדען, ווועל-כע דאס בירגעררעכט (אינדיגינאטטרעכט) אין אינער אטשאפט דעס קאניגרייכעס עריוארבען.

ארטיקעל 2. דיא פרעמדען ווערדען אין פרובינץ אויף שפאניענס באדען נידערלאססען, דאוועלכסס אידער נעווערבע טרייבען, אדער וך דעס בעריופ ווידמען, זיר ווועלבען דיא נעווענצע קינע בעשאפטיגונגצווייגסס פארדערן. דיא פאן שפא-נישען בעהערדען אינסעשטעללט זינ מיסטען. דיע-ענינגען, ווועלבע נידס נאטוראליזירט זינד, דירפען אין שפאניען קיין אמט אויסאבען, צו ווועלבעם וך אינע בעהערדליבע שטעללונג (אפפיזיעלידע מאכט) הינצוגעזעללט.

ארטיקעל 3 אינד 4 דעם ארטיקעלס 1 אונד דער ארטיקעל 2 מאבנען קיינען אונטערשייד צווישען דען פרעמדען ווי־שען גלייבענס אונד דען אנדערען עם איזט דאראר אינגעשיילט, דאסס דיא פרעמ-דען זינד וך אין שפאניען נידערלאססען דירפען, אונד דאסס דיא דאועלבסס שפאניער ווערדען קאנגען.

ייענן נון אויך אונערער מיינונג נאך דיעזע אויסלעגונג דיא אינציג ווארע אזוס אונד אינטער אינער לויפאלען דיעניגען שטעטס פארדערשען דירפטע, זא קאנטע דיעזעלבע דענאך בעשטיטי-טען ווערדען, פאללס אינע דען פרייהיטלי־כען נידוואטצען נידס נעטטע נעשטיטטע דיענינג אנס דוירר מאכט. מאן קאנטע, ייענן אויך מיט אונטענס, דער אונטס גלייטונג פערשאפפען, דאסס דאס עריקט פאן 1492 נאך אימער בעשטעהט. דא עס פארמעלל נאך נידס אבשיישאפפט ווארדע אונ דאסס וך אינפאלגע דעססען דיא ארטיקעל 1 אונד 2 דער פערפאסטונג נידס אויך דיא יודען בעציהען, אללעם האנטע, ווא מאן ווישט. פאן דער רעכטס-איפפאסטונג אב. אונד דיא רעכטספאפפאסטונג קאנן אימפערדען ווערבען. ייענן אינע ואלבע אויסלעגונג פארקאמטען זאללטען ווארדע דיא אונטערשיבונג ציהער וויטערדען רעכטספראגע בעציהונג דער יודען אי-בערהויפט: ש פ א נ י ן ן ו ר א ד ־ נ ע ן ב ע ר ש ל א ם ם ע ן.

מאן האט נעואוסט דאסס דיא נאכקאמטען דער שפאנישען ב ע ר ב א נ ט ע ן. פאללס ווא אין דאס לאנד צוריקקעהרטטען. אלטע וויטערעם אלס שפאניער בעטראכטעט ווידדען קאנטען. דיעזע אינ-לעגונג איזט נור אינטער צווייא בעדינגונגען א-נעטטאבר: 1. מאן מיסטע פאראיזיטעטען, דאסס דיעזע פערפאנגטען אינד אירדע נאכקאמטען. אדער צום ווענידטטען דיענינגען, ווועלבע וך אין מארא-קאנישען לאנדערן נידערלאססען (טרינקיא. מייאלים מארוקא). קיינע אנדערע נאציאנאל-מאס אנגענאמטען האבען, אנדערן שפאניער נעהליי-בען וזיך: 2. דירפטען פאן דען אינווואר ערערן קינע אבוילטען בעזייטע פיר אירדע שפאנישען הערקונפט נעפאהרערט ווערדען. דא דיא בעשאפטונג דער-זעלבען נידס מאגליך ווארע.

אויך נירוב דעם ארטיקעלס 2 דער פערפאס-טונג קאנגען וך דיא פרעמדען יודען אין שפאניען

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest 1887. Druck von Sam. Markus, Andrássystrasse Nr. 12.

ווי ענער שראבטפיהרט מארקט

ער אויסצייג וויזיט דעם וויענער שלאכט־פיהמארקט אם 20-סטן ד. מ. בעפטרג 459 שטיק. דאזאן ווארען 781 אונגארישע, 1631 אזארישע אונד 641 דייטשע. דיא פרייזע פאלגענדען וך. מ. 806 קולאקראבאס: אונגארישע מאסט אכסען 48 — 57 נולד. שאלישע 48 — 55, נולד. אונד דייטשע 50 — 60 נולד.

העריסגעבער אונד פעראנטווארטליכער רעדאקטאר מ. ס ז א ב א ל ס י.

דיא נייסטע ערפינדונג איזט דאס פארטאס-שען מיט סעפאראטער וכעהיסטסספארידטונג פערזוהענדע ברוכבאנד. וועלכעס אויס וויענע נימי-ריענדע אונד וך לייט אויזואנע דער בעריהמ-טעסטען ארצטע אם בעסטען בעוואהרט, נאכדעם עס ואסטפעליבע בייא אנדערען בריכבאנדערן פארהאנדע-דן מאנגעל בעזיטיגט אונד דען אפטהייל האט, דיא אברישונג דעס בריכעס אונד אללע פארקאמטענדען אונאנגענעהמליכקייטען צו פערהינדערן אונד קאנן וא-וויל הל אין הערדען, וויא אויך אין דאסען אונד קינ-דערן זעהר לייכט נעפאנגען ווערדען. פריייג אויס-ווישן 6—8 הל., דאפפעלט 10—16 הל. זיר קינדער 3 אונ 5 הל.

נאפפטפס דאנער אין עניגדישען אונד פראנצאזי-שען פערפרבוכבאנדערן, וסספנוהרין, נאבעדבאנ-דאשען, בויכבנדרן, אידרוואפערס, קראפפאפערר-שפריפפען, לוספפלטפערן אונד אדרען צור קראנ-קענפפלענע נאפהיגען נעניגשאנדען צו דען בילדיג-טטען פריזען. עכט פראנצ. אונד אמעריקאניש-נומפי- אונד פישבראהן (פראעיוואטי) פער דטצד. 6—3 הל.

BRÜDER PÁRTOS
Bandagenfabrikanten. Budapest, IV.,
Kronprinz-(Herren-)gasse 4.

בייא בעשטעלונגען ערוהטען וויר אוס דאס מאסס דעס בעקלענאוסמאנגעס.

ב ר י נ ע ר ש ט א פ פ
פיר אירגען ערנענאסמען
זאמער־אנצוג
אין קיאנס צו 3.10 מעטער, דאס זינד 4 וויענער עללען, ירדע ריכאן אוס 4.80 פר. אוס פיינסטער, אוס 7.75 הל. זיים האכפיינסטער, אוס 10.50 הל. אוס
אלטערפיינסטער עכטער שאפיואלע,
זאוויא אינבעריהמטטען שאפפס, נראפטע אינר מיט יידע בורכזיכטיגע דאמפמארקע, נעצוויינטע וויא-שטאפפ פיר הערדען אינר קנאבענקלייידער פער מעטער 55 קר. אינפאך בריים.
פערזונרעם נעגען נאבנאהמע דעס בעפאנגס דיא אלס רעכט אונר פאריד בעסטעקאנגס
טוכפאבריקס־נידערלאגע
SIEGL-lMHOF in Brünn.
עראלאנג, ירדער קופאן אוס 3.10 מטר, לאנג אונד 136 צם. בריים, דאטער אללקאמטען נעניגענר אויף אינען קאמפלעטטען הערבטנא צוג.
דיא בעקאנטט כאליפפאס אינד בעריישענרע לויסטונגספאהיגקייט אבינר פירמא בירגט דאפיר, דאס נור דיא בעסטע ווארע אינד נעניגע נאך דעם נע-ווינשטען מוסטער נעליפערט ווירד.
דא ייעצט זעהר פיעלע שווינדלפיראטען אינפער דעם מאנטער „בריינער ווארע" אויף אונוויסטען שיי-בען, פערוענדעם דעסנעטגען אבינע נידערלאגע מוסטער נראטים אינר פראנקא.

נעשאפטסבעריכט

נעטרייד־נעשאפט. וויינצען וואר אריעפערן מעסיג צו מארקטע נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר שוואך, פרייזע אום 5 קר. בילינער.

ווייצען, פחיים־ 500 מעפער, 81 קילאגראם 9.25 נולד. 100 מעפער־צענטנר 80.8 קילא 9.20 נולדען. 200 מעפער־צענטנער 80,5 קילא. 9.20 נולדען. 209 מצד 80,5 ק. 9.25 נול. 100 מטרצ. 79 קילא 9.10 נולדען. עסטפער־בארען 300 מעפערצענט. 80,5 קילא 9.15 נולד. דעמפא 700 מעפער־צענ. 79,5 קילא 9.15 נול. באמשקיר 4000 מעפערצענ. 77,6 קילא 9.15 נולדען. אבער פחיים 100 מעפערצ. 78.8 קילא —9. נולדען. (אללעס פער 3 מאגאצ.)

מאיז 6,25 — 6.70 נול.
נערמטע „ פומפער־וואארע 5,75 — 6,10 נול.
מוקורוין 5,55—5.60 נול. ‡
האפער. 5,65 — 6,20 נולד.

דיא אמטליבען נעטרייד־נאכריכטען דער וויענער מאגהאללע וכנד: וויינצען:

טוואל.	נאדאנאר.	עסטפער־בארע:		פחיים:
fl.kr	fl.kr.	fl.kr.	fl.kr.	fl.kr.
77 קילא	8.70—8.70	8.75—8.70		8.90—8.85
78 „	8.85—8.80	9.85—8.80		9.05—9,—
79 „	8.95—8.95	9.—8.85		9.15—9.10
80 „	9.05—9,—	9.10—9.05		9.20—9.15
81 „	9.10—9.05	9.15—9.10		9.25—9.20

טערמינע־נעשעפט. וויינצען פער הערבסט 7,89—7,90 נד. דאפער פער הערבסט 5,67—5,70 נוד. קוקורוין פער יוני־יולי 1887, 5,56—5.58 נולד.

רעפס. (קאהל) פער אינוסט־סעפטעמבער 12.25—12.50 נולד.

פרעסבורגער שלאכטפיהמארקט. דער אויסטריינ אוית דעס פרעסבורגער פיהמארקט פאם 20. ד. מ. בעטרוג 1159 שטיק. דאזאן ווארען — אונגארישע, — דייטשע ונד — נאליצישע. דיא פרייזע ווארען: אונגארישע 50.—58,50 נולד. — דייטשע 50 — 65, נולד אונד נאליציש 55 נול. (אללעס פער 100 קילא.)

ווי ענער פרייזע.

וויינצען, פחיים- 78—82 קילא. 9.60—9,90. באנאטער 9,40—9.80 נול.

מאיז אונגארישער 71—73 קילא 6,90 — 7,15 נול. פער מעפער.

קוקורוין אונ. 5,95—6.15 נולדען.

האפער אונגארישער 6,10 — 6,50 נולדען פער מעפער־צענטנר.

שפירימס 26,25—26,50 נולד. פער 10000 דיסטר פרצענט.

ריבאל 30,50—31,50 נולד. פער מטרצ.

קארנמעהל, נו 1: 13.90 — 14.90 נולד. נו: 2: 11.30 — 12. נולד. (פער 100 קילא.)—

וויינצענמעהל, נו 0: 16.50—17,50 נולד. נו 1: 16.25—17.25 נולד. נו 2: 15,50—16,50 נולד. נו 3: 15,25—16.25 נולד. (אללעס פער 100 קילא.)

בריעפע דער רעדאקציאָן.

העררן ח' צ' אין ביסא-לומין. דער 7-טע אפריל 1878 וואר יום א' לסדר מצורע, ד' ניסן תרל"ח, זאָננטאג פאָר שבת הגדול.

העררן עמ. ל. אין י. ה. ווענדען זיא זיך געפאלליגסט אן דען ערסטען בעסטען אייזענהאנדלער.

העררן מ' ו' אין ד. פ. איהרע אנגאָבע עריינגט הייטע צום ערסטען מאל.

העררן א. ע. אין ד. אד 1: ווער אם "פלאשענצוג" דען גאנצען מאָנאט בישעט, דארף זיך דאנן איינען "צוג אויס דער פלאשע" נאָננען. — אד 2: געוויסס איזט "בבני הגרון" פערשטאנדליכער.

העררן א"ש אין פ. דאס איזט ניכט אנציראטהען. דיא בעמעסונג דער שפראכע איזט ניכט בעשטיממט אונד האנגט פאָן יעדעם איינצעלנען פאללע אב.

העררן א. פ. אין ז. "מאנגלע דער-שניד" ניכט מעהר פאָראטהיג. דאס לאנדשטורמגעזעטץ ווירד איהנען צוגעשיקקט.

העררן וו. עמ ש. אין פ. ד. גיעמאלס.

העררן איתמר ג. אין ד. (בוקאָווינא). בעפאָר דאס ווערק בעשפראָכען ווירד, מוס עס ערסט גענוי געלעזען ווערדען.

העררן י"ו אין א. פ. יא; נאָך רעכטסקראפטיגעם אורטהיילע.

העררן ס. פ. אין באלטימאָרע. עס איזט לײדער נור צו וואהר; אבער מאן קאנן איהם ניכט אן דען לייב, דא דיא געמיינדע (!) איהן האבען וויללל.

העררן וו. א. אין ס. אד 1: יא. פאָנע 2 פאללט אדזאָ וועג; אד 3: אין אן מעהרערען בעצירקען געוואהלטער אבגעאָרדנעטער קאנן דען בעצירק, דען ער פערטרעטען וויל, נאָך איינעם ווילען וואהלען, וואהרענד דיא איבריגען בעצירקע געוואהלען פארגענאָמען מיססען; אד 4 אונד 5: יא.

העררן נ' ד' וו' אין וו. ווערדען דיא הערררן ביא איהנען זו פיעל וויססען, וויא פיעל זיא ניכט וויססען דאנן ווירדען זיא ענטשיעדען מעהר וויססען, אלס זיא יעטצט וויססען.

העררן מ' ל' אין ב. ק. האכמוטה קאָמטט פאָר דעם פאלל. בייא וועהראָוואי ערהאלט ער זיך איינגבאר אויך נאָך דעם פאלל, אונד זאָ פערקינדעט ער, דאסס זיין דורכפאלל "איין אונגליקק פיר דאס גאנצע לאנד" זייא.

שפאניען אונד דיא יודען.

(שלוסס.)

עס איזט איינע ניכט אנצוצווייפעלנדע טהאטזאכע, דאסס דיא שפאנישע נאטוראליזאציאָן פרעמדען יודען געוואהרט ווערדען קאנן, וויא דיעס אויך מיטאונטער ווירקליך געשעהען איזט. יעדאָך מוסס הינצוגעפיגט ווערדען, דאסס דיעזעלבע גאנץ פאָן דעם ווילען דער בעהארדע אבהאנגט. איינע ליבעראלע רעגיערונג ווירד דיא נאטוראליזאציאָן פרייגיעביג אויסטהיילען, איינע וועניגער פרייזיניגע קאנן זיא אבלעהנען אדער נור בעגרענצט געוואהרען. דיא בעדינגונגען, אונטער וועלכען דיא רעגיערונג דאס רעכט האט, דען נאטוראליזאציאָנסבריעף צו געוואהרען, קאָננען פאָן דען יודען פאָללקאָממען ערפיללט ווערדען (בארעגבעווייזען, דער דירעקטע שטייערן צאהלט, האנדעל אדער אינדוסטריע מיט איינענעם קאפיטאל אדער אויך מיטברינגען איינער דעם לאנדע נוטצברינגענדען ערפינדונג, אינדוסטריע אדער גראָססע פערדינסטע אום דאס לאנד.)

איססער דער, דורך איין שטאאטסדעקרעט צו ערלאנגענדען נאטוראליזאציאָן גיבט עס איינע זאלכע, דיא דער פרעמדע ערררייכען קאנן, ווענן ער דאס בירגערעכט אין איינער שפאנישען געמיינדע ערהאלט. אום דאסזעלבע צו בעקאָממען, מוסס מאן דרייא יאהרע אין שפאניען אונד צום מינדעסטען זעכס מאָנאטע אין דער געמיינדע וואָהנהאפט זיין, אונד צו דען שטייערצאהלערן דערזעלבען געהאָרען. דער פרעמדע, וועלכער דיעזע בעדינגונגען ערפיללט, קאנן אויף פערלאנגען דאס בירגערעכט ערהאלטען, וועלכעס פאָן דעם שטאדטראטהע געוואהרט ווירד, אונד נאכדעם ער דיא פרעמדע נאציאָנאליטאט איינגעגעבען, ווירד ער אלס שפאנישער איינגעבירגערט. וואס ווירדע איבריגענס געשעהען, ווענן זיך איין שטאדטראטה ווייגערטע, דיא נאטהיגען פאָרמאליטאטען דער איינזעטצונג אין דיעזעם בירגערעכט צו ערפיללען: עס גאבע וואהל קיינען רעקורז געגען דיעזעלבען.

עס גיבט ניכטס אין דער פערפאססונג אדער אין דען היעזיגען בעשטיממונגען, דאס דיא פרייהייט אדער דען ערוואהלטען בערוף איינעס נאטוראליזירטען אדער צום בירגערגעוואָרדענען יודען בעשראנקען קאָננטע. דער רעליגיאָנע אדער כריסטליכע שוואור איזט אבגעשאפט וואָרדען; זייט 1870 עקסיסטירט אין שפאניען דיא בירגערליכע עהע פיר ניכטקאטהאליקען.

ווייר האבען אבען געזעהען, וויא ליבעראל הייטע דער ארטיקעל 11 דער פערפאססונג צו גונסטען דער ניכטקאטהאליקען אויסגעלעגט ווירד. ווענן דיעזע אויסלעגונג אין צוקונפט בעהאלטען ווירד, זא שטעהט דער ערריכטונג פאָן זינאגאָגען, דער אבהאלטונג דעם גאטטעסדיענסטעס אונד וואהרשיינליך אויך דער גרינדונג דער נאטהיגען היפפאנגע צום בעשטאנדע דער געמיינדען קיין הינדערניס אים וועגע. וואהרשיינליך ווירד דען געמיינדען אלסדאנן אויך דאס רעכט צוערקאנט ווערדען, געשענקע אונד פערמאכטניססע צו ערהאלטען, זאָוויע פאר געריכט צו ערשיינען. יעדאָך ליעגען דיעזע פראגען נאָך אים אונקלארען, אונד עס קאָננען גראָססע שוויעריגקייטען דאריבער ענטשטעהען. דאס רעכט ניכטקאטהאלישע בעגראבניספלאטצע צו ערלאנגען איזט דורך איין אבען ערוואהנטעס געזעטץ גאנץ בעזאנדערס גאראנטירט.

אים גאנצען גענאָממען בייטעט דיא הייטיגע געזעטצגעבונג איינער יודישען איינוואנדערונג קיינערנסטעס הינדערניס אבער אויך קיינע אבזאָלוט זיכערע גאראנציע. דיא לאָזונג פיעלער פראגען, וועלכע דיא עקסיסטענץ דער איזראעליטען אדער איהרער געמיינדען אים האכסטען גראדע אינטערעססירט, האנגט צום גראָססטען טהייל פאָן דעם אורטהייל דער פערוואלטונגס- אונד געריכטסבעהארדען אב. ווער דיעזע ליבעראל, דאנן האבען דיא יודען ניכטס צו בעפירכטען; קאָממען אבער ניכטליבעראלע אנס רודער, דאנן ניכט עס קיינע זיכערהייט.

ראטהזעל.*)

איך ליידע שטעטס אן גראָססעם דורסט
אונד קאנן עס נאר ניכט ערצאהלען;
איך דורסטע שטעטס נאָך וואססער, דענן
איך האבע נאר פיעלע קעהלען.
האט מיינע גאנצע יוגענדצייט
שטעטס וואססער פיעל געטרונקען;
מאנכמאל אויך צווינגט מיך דער מענש
צו פאנגען פריכט'גע פונקען.

חידה.

(מאת החכם יוסף מיכל האלין ק"ק בראד.)

את חצי שמי לקחת מחיתי,
מי המות מאיש הסתי;
אם אמיתך אך תהא צרוכה,
תדע שמי ושם התרופה.

איפלאזונג דער ראטהזעל אין נר' 66.

דער דייטשען:

I. לאנדטאגוואהל.

II. שפארן, הארן, דארן, קארן.

דער חידה:

שמואל (הנביא.)

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטיגער לאָזונגען, וועלכע פאר שלוסס דער נאכסטען פריימאגנומער אונז צוקאָממען, ווערדען וויר פערעפפענטליכען.

ריכטיג האבען געלאָזט:

אללע דרייא, דיא הערדען: יעקב שניטצער — נימארא, ראבב. עמ. האניג — אלט-ביסטריטץ, עמאנועל שיקק — מאקאו, יאקאב שווארץ — נאדי-טארקאני, קאנטאר קליין — טעמעשוואר, שלמה זילבערמאנן — דעטשקע-מארקוס ווייסס — ב.-אוילאק, סאמועל ווייסס — אונג.-סקאלישץ, יש. ל. ארצט — טארנאָוו, י. גרינבערג — פרעסבורג, י. ז. גינסבערגער — לאָשאָניץ, ווילהעלם אלעקסאנדער אונד בערנאט קויפמאנן — טשאפא, עמאנועל לאָוי — שאיאסט.-פעטער, מאיר שיקק — נאדודואר, מאקס שלעזינגער — גיעמעט אפאטי, ברוך בריינער — באָסקאָוויטץ, פינק אונד יאזענפעלד — פארע, ווייסס עט שפיטץ — פעלשאדאבא מארטאָן פערלס — טשאנאד-אפאדאלווא, פ. וואלפזאנג — מאקאו, אדאלף ניילאנדער — נאראדנא-אידראני.

דאס ערסטע ראטהזעל, דיא דאמען: ערנעסטינע גוטטמאנן — פארא-ענטש, פאני פיש — יאָזענבערג, אונד דיא הערדען: דר. מ. יאטטענבורג — הוסט, אייז שלום — סיקסאָ, אפרים מאנדל — שאאר.

דאס צווייטע ראטהזעל, דיא דאמען: פאני פיש — ראָזענבערג, בערטהא הערשקאָוויטש — דעגא. דאנן דיא הערדען: אפרים מאנדל — שאאר, י. איבענשיטץ — נאָסטאקאלטשאן, מאיר קליין — מ. קאסאן, א. פערשינג — יאראָמישל, מאיר זאלצער — דונאפאלדוואר, ב. י. ווויוירשה — באָסקאָוויטץ, מ. פינק — נאדי-קאראלי, יאָזעף אדלער — בערענסאָ.

דיא חידה, דיא הערדען: אפיים גרינבערגער — מאקאָ, ס. קארנבליה — ווארישאני, ישמואל בינלער — סארוואש, אברהם נאדלער — באָריסלאָוו, מ. פ. ווייסס — נאדי-סאללאש, אדאלף פריערמאנן — זבארא, מ. י. בלאסס — עלוי, א. ל. יאָזענטהאל — בוזין (מיט דעם פרס: "אך שמואל הנביא נמצא" לפ"ק), אברהם שפייער — באריסלאָוו, דוד בוימאנן — נאדי-קאראלי, הערמאן לאנדוי — מ.-וואשאהעלי, דוד וינלער — יאדזעבאָוו, הערצל פענסטער — כאראָאָוו, איציק נימאנן — ראָזענבערג, עמאנועל הערשקאָוויטש — דעגאָ, אייז שלום — סיקסאָ, דר. מ. ראטטענבורג — הוסט מאיר זאלצער — דונאפאלדוואר, א. פערשינג — באָריסלאָוו, מאיר קליין — מ. קאסאן, חנוך פירסט — מפאלטשאני, ב. י. ניוויר ה — באָסקאָוויטץ, מ. פינק — אייזענשטיין, יאָזעף אדלער — בערענסאָ, מתתיאשה — נאדי-קארלי, אברהם יוסף לעב — אוזד-פעסטער, אלעזר ענגעל — דווארניק.

פֿרייטאג-פֿעלליעטאָן.

דיא יודען אויף מאלאָרקא.

(נאך דר. מ. קאיזערלינג.)

(5-טע פארטזעטצונג.)

אם 22. פעבער 1414 פרעדיגטע פערער צום לעטצטען מאלע אויף דער אינזעל. נאכהוענדיגער געשאפטע וועגען בעריעף איהן זיין קאָניג נאך מארטאָזא — פערער ואלטע מיט דען דארט פערזאממעלטען ראבבינען שמאגיגעם אָפפענטליך איינען רעליגיאָנסשטרייט אויספעכטען.

וויא אויך דאס מיסיאָנירען אויף מאללאָרקא ווישהעטע אונד וועלכען מייומף פערער דארט אויך פייערטע, דיא יודען האטטען זיך אלס געמיינדע דעננאָך ערהאלטען; זיא בעזאססען נאך צווייא זינאגאָגען אונד איבער זעכציג תורה-ראללען. דאס היעריבער אונגווילליגע פאלק שטירצטע זיך אין זיינער גלויבענסוואוטה אויף ביידע נאכטעסהייזער אונד צערשטאָרטע זיא ביידע אן איינעם טאגע; צו איהרען רעליגיאָזען פערזאממלונגען וואורדען דען יודע איינע צימער אין איינעם פרימע אנגעוויזען, וועלכער נאך פאָרהאנדען איזט אונד דען נאמען "Torre del Amor" (ליעבעסטהורם) פיהרט.

1435 בראך נון ענדליך דאס איהנען פאָן דעם ערלען י' שמעין דורן פראָפעצייטע אונגליקק איבער זיא איין.

עס בעגאנן מיט דערזעלבען לאבערליקקייט, וועלכע אונצאהליגע מאל ביז אויף אונזערע טאגע הינאב בענוטצט ווורדע, דאס אונגעוויססענדע אונד לייבענדייבינגע פאלק געגען דיא יודען צו העטצען. מאן שפרענגטע בלוטבעשולדינגונג אוס. דער בישאָף זאנבען מונאָץ ליעסס אויף דער שטעללע צווייא יודען, דיא איהם אלס דיא אורהעבער דעם "פערברעכענס" בעצייכנעט וואַרען, אין קעטטען

דיא היער בעצייכנעטען זינד מיט איהרען אנגעהאריגען אבדאבלאו אונד בראדלאו געוואָרדען. עס זינד צומייסט האנדווערקער אונד קליינקראמער, וועלכע זיך מיהזעליג איהרען פערדיענסט פאָן היינטע אויף מאָרגען ערווארבען אונד, נון ווײלען זיא אים פרייען אונד הונגערן, זיא בליקקען טהראנענדען אויגעס אויף דיא פאָם פייער פערניכטעטען היטטען, וואָ זיא לייד אונד פרייד מיט דען איהריגען געטהיילט. דאס עלענד איזט גרענצענלאָז. זאָללען דיא אנטיסעמיטישען בראנדלעגער דיא פריידע גענישען, דאסס איהרע אפּפער נון אויך פערהונגערן? הילפע טהוט נאָטה, אונד צוואר שנעללע הילפע. ווער ביא דער שילדערונג דעם ליידעם דער אבגעבראננטען גלויבענסגענאָססען פאָן דונא-סערדאהעלי איינע מילדע רעגונג אים הערצען פיהלט, דער טראגע איינע ווען אויך נאָך זאָ קליינע גאבע צור לינדערונג דעם עלענדס ביא.

פערלאָרען!

איינע נאכריכט, דיא איבעראלל, וואָהין זיא דרינגט, גראָסעס אױפזעהען אונד ביא אללען אנשטאנדיג געזינגטען געגנטהואונג אונד בעפֿרידיגונג הערפֿאָררופֿט, האבען וויר היטע צו פערצייכנען: דיא נאכריכט פֿאָם פאללע וועראַהאַוואַ'ס, פֿאָן דעססען ניעדערלאגע ביא דער וואהל אין צעגלעד. — מיט וועראַהאַוואַ איזט דיא זײלע דעם אנטיסעמיטיסמוס אין אונגארן געפאללען; ניכט עטווא אלס האטטען זײנע פֿאהיגקײטען דער פערזויפליכען פארטײא אײגען בעזאָנדערן גלאנץ פערליהען; אבער דיא פרעכהײט, מיט וועלכער ער אויפטראט, דיא אונפערשאמטהײט, דיא ער פאר אללען אנטיסעמיטען אין ערסטער רײהע אין פאכטונג גענאָממען, ערמוטהיגטע דיא איבריגען וױנקעלפּעסטירטען בובען אונד ערמונטערטע זיא צו אללען מאגליכען שאנדטהאטען. וועראַהאַוואַ האט אין זײנעם שמוצבלאטטע דיא רוהע דעם לאנדעס געשטארט, דיא בירגער געגען אײנאנדער געהעטצט, דיא האסליכסטען לײדענשאפטען דעס פאָבעלס ערוועקט; ער האט טהאטען פעראיבט, דיא יעדען געוויסענהאפטען מענשען אײנע שטעללונג אונד ראנג אין דער געזעלשאפט פיר אימטער ענטערהט אונד אונמאגליך געמאכט האטטען; ער האט דעפֿרויריטט, זאללטע געלדער פעראונטרײט, דיא פיר אונגליקליכע נאטהלײדענדע בעשטימט וואַרען — אונד דענאָך געהארטע ער דעם אבגעארדנעטענהויז, דעם געזעטצגעבענדען קארפער דעס לאנדעס אן; ער, דער דיא געזעטצע דעס אנשטאנדעס מאגליכסט פערלעטצט אונד זא אפט געגען דיא געזעטצע געהאנדעלט האט, האטטע אײנע מיטבעראטהענדע שטימע ביא דער שאפפונג דער לאנדעסגעזעטצע. וואר דאס ניכט געאייגנעט, דיא אנטיסעמיטען אין דער פערפאלגונג איהרער פאלקסבעטהארענדען צילע אנצושפארנען?

ווער האטטע פאר קורצער צייט נאך פערמוטהען קאננען, דאסס עס מאגליך זיין ווערדע, יוליוס וערהאוואי איס דען הערצען דער אין איהן פערנארדט געוועזענען צעגלעדער צו רייסען; פארגעסטערן האט איינע אימפאזאנטע מעהרהייט דער וואהלער דיזער שטאדט אן דער וואהלאורנע זיך פאן איהם לאָזגעזאגט. דיא שטאדט, אין דער ער איינסט אלס ,צווייטער קאָששוטה' גאלט, יאגט איהן יעטצט דאפאן, דאמיט זיא זיך פאן דער שמאך ריינגע, מיט וועלכער ער זיא בעדעקקט. דאס איזט דיא ראכע פיר טיסא-עסלאר, דיא וואהלפערדיענטע וויעדערפערגעלטונג פיר אללעס געמיינע אונד פערריכטע, דאס ער זייט יאהר אונד טאג בעגינג.

* *

איבער דען פערלויף דער וואהל אין צעגלעד ליעגט פאלגענדער בעריכט פאר: גלייכוויא אן יענעם טאגע, אלס וערהאוואי זיינע פראגראממרעדע אין צעגלעד היעלט, וואַרען דארט אויך פארגעסטערן מיליטארישע פארבערייטונגען צור פערהיטונג פאן אונרוהען געטראפפען וואָרדען. דער קאָששוטהפלאטץ, אויף וועלכעם זיך דאס שטאדטהויז (דיעזעס וואר דאס וואהל-לאקאל) בעפינדעט, וואר פאן מיליטאר אבגעשפערט, וועלכעס נור שטיממבערעכטיגטע צום וואהל-לאקאלע צוליעס. וואהרענד דער וואהל-אקט פאר זיך גינג, שריע אין בעטרונקענער וערהאוואיאנער, נאמענס שטעפאן פערשאי, אין פערוואנדטער דעם אנטיסעמיטען פראנץ פערשאי: ,נידער מיט דען יודען!' ער ווארדע זאפארט פערהאפטעט. אויך פראנץ פערשאי זעלבסט אונד צוויא אנדערע אנטיסעמיטען, וועלכע דיא רוהע שטארטען, ווארדען אונשעדליך געמאכט; דיא פאליציא שאפפטע זיא אוס דער שטאדט. דער שטאנד דער אבשטיממונג ווארדע פאם וואהלקאמיטע איינעם דען גאנצען טאג הינדורך געהיים געהאלטען, דאמיט דיא וערהאוואיאנער קיינען אנלאס צור רוהעשטארונג האבען. דיא אנהאנגער וערהאוואי'ס בעשטאנדען איבריגענס צומייסט אויס ווייבערן, דיא איהרען מאננערן דיא עהע קינדיגטען, וועגן זיא ניכט פיר וערהאוואי שטיממען. דיעזע ווייבער פערזוכטען אפט דיא רוהע צו שטארען, זיא ווארדען אבער פאם מיליטאר אים געהאריגען רעספעקט געהאלטען. פינקט 5 אוהר נאכמיטטאגס בעגאב זיך דער וואהלפרעזידענט, בירגערמייסטער ניבארי, אויף דען פלאטץ פאר דעם שטאדטהויז, וואָ ער פאלגענדעס רעזולטאט דער וואהל בעקאנטגאב: פאן 1850 שטיממבערעכטיגטען וואהלערן האבען 933 געשטיממט, אונד צוו.: **568 פיר בעלא קאמיאטהי אונד 365 פיר יוליוס וערהאוואי. עס ערשיינט זאמיט בעלא קאמיאטהי מיט איינער מעהרהייט פאן 203 שטיממען צום אבגעארדנעטען דער שטאדט צעגלעד געוואהלט.**

דיא אנהאנגער קאמיאטהי'ס בראכען אין שטירמישע עליענרופע אויף דען נייען אבגעארדנעטען אוס, וואהרענד דיא אנהאנגער וערהאוואי'ס איינע דראהענדע האלטונג אננאהמען. זיא ווארדען יעדאך פאם מיליטאר צערשטרייט, נאכדעם איהנען בירגערמייסטער ניבארי ערקלארטע, דאסס זיא געגען דיא וואהל פראטעסטירען קאננען, וועגן זיא גלויבען, דאצו גרינדע צו האבען. עס קאמען קיינע ערנסטען אונרוהען פאר, דא דאס מיליטאר שטרענגע וואכע היעלט אונד דיא שטראססען פאטרויללירטע.

אם אבענד גינג אין טעלעגראמם אן לודוויג קאששוטה אב, אין וועלכעם ער געבעטען ווירד, דער שטאדט צעגלעד נונמעהר זיינע ליעבע וויעדער צוצווענדען.

בעלא קאמיאטהי, דער אויך אין קארצאג געוואהלט ווארדע, ווירד דאס צעגלעדער מאנדאט אננעהמען.

*

אלס וערהאוואי דיא טרויערבאטשאפט פאן זיינער ניעדערלאגע ערפוהר, זאלל ער טאטזעכליך אויסגערופען האבען: ,יעטצט בין איך פערלארען!' יא וואהל: דער פאלקספערטרעטער, דעם איינסט דיא גונסט דעס פאלקעס געהארטע, דיא ער אבער דאצו בענוטצטע, שמאך אונד שאנדע אויף דיא נאציאן צו הייפען, דאס פאטערלאנד אין דען אויגען דעס אויסלאנדעס צו ערניעדריגען, ער איזט פערלארען! פערלארען פיר דיא מיט- אונד נאכוועלט. בן יאבדו!

צור טאגעסגעשיכטע.

דיא רייכסטאגסוואהלען געהען איהרעם ענדע ענטגעגען. דיעזעלבען האבען דורך דיא אנטיסעמיטישען וואהלערייען אין איינצעלנען בעצירקען איינען טריבען אונד פיר דאס לאנד וואהרהאפט בעשאמענדען פערלויף גענאממען. אים גראססען אונד גאנצען איזט יעדאך דיא ערפרייליכע טהאטזאכע צו פערצייכנען, דאסס דיא ליבעראלע פארטייא ענטשיעדען פערשטארקט אינס פארלאמענט צוריקקעהרט, וואָ זיא געלעגענהייט פינדען ווירד, איהר

געשיכטע דער נייערען צייט.

(124-סטע פארטזעטצונג.)

פאן קוינפיר אויס מאכטע האוועלאקק וויעדערהאלטע פערזוכע לוקנאו צו ענטזעטצען, וועלכעס פאן דעם אן דער עמפארונג טהיילנעהמענדען העערע פאן אודה בעלאגערט ווארד. נאך פיעלפאכען פערזוכען, זיך דען וועג נאך דעם האַרט בעדראנגטען לוקנאו צו באהנען, געלאנג עס איהם ענדליך, נאכדעם ער דיא אינזורגענטען אם 21. סעפטעמבער ביא מונגולוואר צוריקגעוואָרפען. אבער ער האטטע נור נאך 2800 מאנן אונד קאננטע זיך נור מיט איהנען אין דיא ציטאדעללע איינשליעססען, וועלכע פאן 50,000 סיפאיען בעלאגערט ווארד.

דאך געלאנג עס ענדליך אם 14. נאָוועמבער דעם צו הילפע איילענדען קאמפבעלל, דיא איינגעשלאססענען צו בעפרייען. (האוועלאקק שטארב באלד דאראויף אם 25. נאָוועמבער אן דער כאלערא.)

אללמאהליג לאנגטען אימער מעהר טרופפען אויס ענגלאנד אן אונד מיט הילפע דער „סיקהס" אונד דער „גארקהאס" (אונטער יונג באהאדור*) געלאנג עס ענדליך, לוקנאו צו עראבערן. טאנטיא טאפי, דער לעטצטע נאמהאפטע העלד דעס אויפשטאנדעס, ווארדע אם 7. אפריל 1859 דורך איינען פערראטהער געפאנגען אונד אן דיא ענגלאנדער אויסגעליעפערט, וועלכע איהן צו סיפרי (18. אפריל) האנגען ליעססען.

אם 18. יולי 1859 קאננטע מאן בערייטס איין דאנקפעסט פיר דיא בעזיעגונג דעס אויפשטאנדעס פעראנשטאלטען, דעססען נאכסטע פאלגע דיא וואר, דאסס דאס פריווילעגיום דער אסטאינדישען קאמפאגניע אויפגעהאבען ווארד אונד דיא קאניגין פאן ענגלאנד דיא רעגיערונג אינדיענס זעלבסט אין דיא האנד נאהם (8. אויגוסט 1858).

אויף דעם פעסטלאנדע פאן הינטעראינדיען ליעגען נאך צוויא רייכע, וועלכע נייערדינגס ערסט אין דיא אללגעמיינע קולטורבעוועגונג הינייגעצאגען ווארדען: סיאם אונד קאכינכינא. אין סיאם צייגטע זיך דער מאנארך דען אייראפאערן געניינט אונד שלאסס האנדעלספערטראגע מיט ענגלאנד, פראנקרייך אונד דען פעראייניגטען שטאאטען אב; אין קאכין-כינא צייגטע מאן זיך ניכט זא פריינדליך, אונד פראנקרייך זאה זיך פעראנלאסט, מעהרערע עקספעדיציאנען אויסצורוסטען, אום דיא קאכין-כינעזען וועגען איהרער פערפאלגונג דער כריסטען צו ציכטיגען.

דער אינדישע אויפשטאנד שיינט ניכט אהנע איינפלוסס אויף דיא געזיטטעטע מאהאמעדאנישע וועלט געבליעבען צו זיין; מינדעסטענס בעמערקטע מאן פאן דא אב איינע גאהרונג אין דערזעלבען, וועלכע היער אונד דא בלוטיגע פריכטע טרוג אונד אין איינצעלנען פראווינצען דעס אסמאנישען רייכעס צו ערנסטען קאמפפען צווישען מאהאמעדאנערן אונד כריסטען פיהרטע.

צו דעם שרעקקליכסטען צוזאממענשטאססע קאם עס אין סירייען אונד נאמענטליך אין דען געבירגען דעס ליבאנאן צווישען דען דרוזען אונד דער כריסטליכען סעקטע דער מאראניטען. צוואר גלויבטע מאן, דאסס דיא אייראפאישע פאליטיק אן דעם אויסברוך דעס קאמפפעס צווישען דיעזען ביידען קריעגערישען שטאממען ניכט אונשולדיג געוועזען זייא, אונד בעזאנדערס לעגטע מאן פראנצאזישען אגענטען דיא אויפשטאכעלונג דער מאראניטען צור לאסט; אבער וואהר איזט עס דאך, דאסס עס פיר דיא מאהאמעדאנישע בעפאלקערונג עבען נור איינער פעראנלאססונג בעדורפטע, אום איהרען פאנאטיסמוס צו ענטצינדען.

דיעזער בראך נון ענדע מאי 1860 אין פאללער ווילדהייט אוס, אהנע דאסס דיא טירקישע בעהארדע (כורשיד פאשא אונד טאהער פאשא) ערנסטליכען וויעדערשטאנד לייסטעטע.

אללע כריסטענדארפער אים אומקרייזע פאן ביירוט, דארונטער סאיד, ווארדען פערוויסטעט אונד דערען איינוואהנער אונטער גראססליכען מארטערן הינגעאפפערט.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

*) **יונג באהאדור איזט איינע ראמאנטישע פערזאנליכקייט. ער וואר איינע צייטלאנג אין ענגלאנד, וואָ ער זיך אין איינע יונגע דאמע פערליעבטע, וועלכער ער איינען קאסטבארען רינג מיט דעם שווור איבערליעסס, אללעס צו טהון, וואס זיא בעגעהרע, וועגן זיא איהם יע דיעזען רינג אלס וואהרצייכען איבערזענדעטע. וויא ענגלישע בלאטטער מעלדעטען, האטטע דיא דאמע דען רינג מיט דער אויספארדערונג איבערשיקקט, איהרען לאנדסלייטען בייצושטעהען אונד דיא אין לוקנאו איינגעשלאססענען דאמען צו רעטטען. אלס ענטער ריטטער האט ער איהרען בעפעהלען געהארכט.**

Eröffnung des Maschinen-Marktes

mit permanenter, abwechselnder

Muster-Ausstellung

und

Central-Verkaufsstel le

vorläufig von kleineren

Hilfsmaschinen

unter Betheiligung der hervorragendsten

vaterländischen landwirthschaftlichen Maschinen-Fabriken

behufs Hebung des Exportes und des Absatzes im Inlande. Verkauf zu Original-Fabrikspreisen; sämmtliche Original-Preiscourante liegen auf. **Korrespondenz**: ungarisch, deutsch, kroatisch, slovakisch, serbisch, bulgarisch, rumänisch, polnisch, böhmisch, französisch, italienisch, englisch. Telephonverbindung mit den Ausstellern von der Centrale bei

Geittner & Rausch.

Budapest, Andrássystrasse Nr. 8.

Vorzüglichste vaterländische Fabrikate zu mässigen Preisen. Jedem Patrioten zur gütigen Unterstützung empfohlen.

Musterlager

von Göppeln, Futterschneidmaschinen, Hecksleru, Rübenschneidern, Rübenmusmaschinen, Mohnmühlen, Schrottmühlen, Kukurutzreblern, Reutern, Trieuren, Eureka, Sämaschinen, Heurechen, Pflügen, Eggen, Kulturgeräthe etc. Verkäufe nur direct, ohne Zwischenhändler oder Provisionsagenten per cassa mit Angabe, Rest Nachnahme. Unter fl. 25. — kein Rabatt. Händler bekommen keinen grösseren Rabatt als Consumenten. Bei grösseren Einkäufen entsprechender Rabatt.

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאַ־
פראָפעססאָר באָ־
אנד אוים אמעריַ־
קא נייפערבעסער־
טע עלאסטישע
ברוכבאנד פאָן
פאָליצער זאָ־

וואָהל פיר הערדן אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער. זעלבעס איזט אָהנע פעדערן אוים ריינעם גוממי קינסטליך קאָנשטרואירט אונד האט דען צוועקק, דאס עס זעלבסט דיא פּראלשעסטען בריכע אין קירצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאגע ברינגט.

פרייזע: איינפאכע 6—7 גולדען, דאָפפעלטע 10—15 גולדען

פיר קינדער אום דיא האַלפטע בילליגער.

איין גראָסעס לאגער אין מוטטערשפריטצען, לופט־פאָלסטער בעטט־איינלאגען, גוממי־שטרימפפען, אונד אללער גוממי־וואארען־ארטיקעל. — בייא ברוכבאַנדערן בימטע אנצוגעבען, אָב רעכטס, לינקס אָדער דאָפפעלט, זאָ אויך דיא לייבוויישטע.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,

Budapest, Franz-Deákgasse.

NEW-YORK

Lebens-Versicherungs-Gesellschaft.

Errichtet 1845. — Rein Gegenseitig.

Am 1. Jänner 1886: Activa über 346 Millionen Frcs. **Vertheilbarer Ueberschuss**: 36,611,632 Frcs.

Der **Ertrag** der Capitalanlagen — 17½ Millionen Frcs. — ergibt 5½% der Activa und 6½% der zurückgelegten Reserven.

Seit ihrem Bestande, bis 1. Jänner 1886 hat die Gesellschaft **ausgezahlt**:

	Francs
Fällig gewordene Versicherungen	228.008,072
Gewinnantheile u. Rückkaufsvergütung	233.687,453

Der Ueberschuss der Activa über die Passiva ist in dem Jahre 1885 um 14 Millionen Francs gestiegen. Die im Jahre 1885 neu hinzugekommenen Versicherungen beziffern sich auf 355 Millionen Frcs.

Die Gesellschaft hat in den Hauptstädten Europa's, sowie in Asien, Afrika und Amerika Filialen. Da sie **rein gegenseitig** und daher nicht in den Händen von Actionären ist, so sind **Capital und Gewinn ausschliessliches Eigenthum der Versicherten**.

Referenzen für Ungarn:

Ungarische Allgemeine Creditbank.
Ungarische Commercialbank.
Ungarische Escompte- u. Wechselbank.
Strasser und König, Budapest.
Ignaz Deutsch und Sohn.

Nähere Auskünfte ertheilt die

Repräsentanz der „New-York" für Ungarn

Budapest, Palatingasse Nr. 9.

איינעם פּ. ט. פּובליקום, אונזערען געעהרטען פריינ־דען אונד קונדען מאכען וויר היעמיט דיא האָפליכע אנצייגע, דאסס וויר אונזערע זייט פיעלען יאהרען היער בעסטענס בעקאננטע

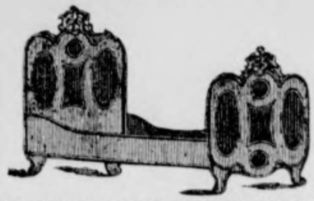

אייזענמאָבעל־פאבריקסניעדערלאגע

בעדייטענד פערגראָססערט, עלעגאנטעסט איינגעריכטעט, מיט אללען דער נייצייט ענטשפּרעכענדען הויז־, נוטץ־ אונד לוקסוסוואארען פערזעהען האָבען אונד רעספעקטאָסס אין דער אנגענעהמען לאגע זינד, אללען אן אונז געשטעלטען אנפאָרדערונגען בעסטענס ענטשפּרעכען צו קאָננען.

אום געניינטען צושפרוך בוטטען אכטונגספאָללסט

Drózsa & Co.,

Budapest, Josefplatz 14.

איללוסטרירטע פּרייז־קוראנטע גראטיס אונד פראנקאָ.

ברינגער שטאָפפע

פיר איינען עלעגאנטען

זאָממער־אנצוג

אין קופאָנס צו 3.10 מעטער, דאס זינד 4 וויענער עללען, יעדע קופאָן אום 4.80 פל. אוים פיינסטער, אום 7.75 פל. אוים האָכפיינסטער, אום 10.50 פל. אוים

אללערפיינסטער עכטער שאַפוואָללע.

זאָוויא איבערציעהערשטאָפפע, גלאטטע אונד מיט זיידע דורכוועבטע קאממגארנע, נעצווירנטע וואש־שטאָפפע פיר העררען אונד קנאבענקליידער פער מעטער 55 קר. איינפאך ברייט.

פערזענדעט נעגען נאכנאהמע דעם בעטראגעס דיא אלס רעעל אונד סאָליד בעסטבעקאננטע טוכפאבריקס־ניעדערלאגע

SIEGL-IMHOF in Brünn.

ערקלאָרונג. יעדער קופאָן איזט 3.10 מטר. לאנג אונד 136 צמ. ברייט, דאהער פאָללקאָמען גענוגענד זיך איינען קאָמפּלעטטען העררענא צוג.

דיא בעקאננטע סאָלידיטאֶט אונד בעדייטענדע לייסטונגספאָהיגקייט אָבינער פירמא בירגט דאפיר, דאס נור דיא בעסטע וואארע אונד גענייא נאך דעם געוואָהלטען מוסטער געליעפערט וויורד.

דא יעטצט זעהר פיעלע שווינדלפירמען אינטער דעם מאנטעל „ברינגער וואארע" איהר אוניועזען טרייבען, פערזענדעט דעמגעמעסען אָבינע ניעדערלאגע מוסטער גראטיס אונד פראנקאָ.

Für

Liqueur-Erzeuger,

Hôtels, Kaufleute etc.

Zur Erzeugung sämmtlicher Liqueure von ausserordentlicher Feinheit empfehle ich eine neue praktische Methode.

Prospecte und Preislisten franco gratis.

Carl Philipp Pollak.

Essenzenfabrik,

Prag,

Klemensgasse 3.

MATTONI's ELISABETH SALZBAD

bei Budapest (Ofen)

→ **Eröffnung am 24. April.** →

Indicationen: Bei Erkrankungen der Därme; allgemeiner und Abdominalplethora, Leberleiden, Hämorrhoiden, Hypochondrie, Fettsucht, Gicht u., bei Frauenkrankheten. Ord. Badearzt **Dr. J. Bruck** (Vigadó-tér 1. Assek.-Palais). Gesunde Lage, billige Wohnungen, gute, Restauration Reger Omnibus-Verkehr mit der Hauptstadt von 6 UhrMorgens angefangen.— Besitzer **Heinrich Mattoni**, kais. Rath.

דער פערקויף דער אלטערען וויינע איזט אונטער דען בעשטיממטען מאדאליטאטען ניכט אויסגעשלאססען, אונד קאננען דיעזע וויינע אויך פערקויפט ווערדען; נור צום צוועקקע דער איבערוואכונג דער נאטהווענדיגען קאָנטראָללע אונד צור פערהיטונג פאָן איבערטרעטונגען מיסס דיא אנמעלדונג עבענפאללס איננערהאלב דער אָבען פעסטגעזעטצטען זעכס וואָכען געשעהען. פערנער איזט דער בעטרעפפענדע אנמעלדער אין דיעזעם פאללע פערפפליכטעט, דען בעוויז בייצובריננען, דאסס דער צו פערקויפענדע וויין איינער פעכסונג איזט, אין איינעם איזט ער בעמיססינט, דיא מענגע דעם אנגעמעלדעטען וויינעם פארצילענן.

וואס שליעססליך דיא 4־טע פראגע בעטריפפט, ערקלארע איך, דאסס נאכדעם בעטרעפף דעם פערקויפּעס דעם זעלבסטפּראָדוצירטען וויינעס אין פלאשען דערען רוימאינהאלט ניכט פארגעשריעבען איזט, זאָ קאָננען צו דעם פערקויפע זאָלכער וויינע וועלכען רוימאינהאלט אימטער האבענדע פלאשען פערווענדעט ווערדען, וועגן דיעזע איבערהויפט אים האנדעל געבריינבליך זינד.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

קאנטור.

אין דער היעזיגען איזט. ארטה. איזר. געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעם שוחט ובודק, דער צוגלייך בעל תפלה וקורא זיין מוס, ערלעדיגט. דיא שטעללע איזט, איסער מיט'דען איבליכען עמאלומענטען, מיט איינעם געהאלטע פאָן 20 פל. מאנאטליך אונד פרייער וואָהנונג פערבונדען. — רעפלעקטאנטען וואָללען איהרע קבלות פאָן אנערקאננטען ארטה. רבנים, צייגניססע איבער איהרע רעליגיאָזע אונד מאראלישע איפּפיהרונג, זאָ וויא איבער אלטער אונד דען שטאנד איהרער פאמיליע, ביז ר"ח חשון תרמ"ח הבע"ל אן דען געפערטיגטען פארשטעהער איינזענדען. — דיא רייזעשפעזען ווערדען נור דעם אקצעפּטירטען ערזעטצט.

Felső-Méra, (Com. Abauj) im Juni 1887.

Adolf Zigman, Vorsteher.

מורה.

יאהרצייטס־טאבעללע (מיט בערעכנונג)

שאָן, ריין אונד פעהלערלאָז בעארבייטעט, פערזענדעט אים דען פרייז פאָן 80 קר. ביז 3 פל. פראנקא דער אים צושפרוך ערגעבענסט ביטטענדע

Majer Salzer, Dunaföldvár (Ungarn.)

בייא בעשטעללונג פאָן יאהרצייטסטאבעללען איזט בלאָס דער נאמע דעם פערשטאָרבענן, זאָוויא דאטום אונד יאהרעסצאהל אנצוגעבען.

וועגען מאססענדעמאָלירונגען

עבענערדיגער I. אונד II. שטאָקק האָהער הייזער פערקויפע איך

שטוינענד ביללינ

בוימאטעריאל, דאכשטוהלהאָלץ, דיפּפעלבוימע, ברעטטער, לאטטען, מעהרערע הונדערט דאָפפעלטע או. איינפאכע פענסטער מיט או אָהנע שפאלעטען, מעהרערע הונדערט צימטער־, קיכען־, שפייז־, טאפעטען־ אונד סאלאָנטהירען, אין־ אונד איסוואנדיגע געוואָלבטהירען, גאנג־ אונד פענסטער־גיטטער, ברוננען מעהרייער־פלאטטען, טהאָרע אונד איבערהויפט לע אים בויפאכע איינשלאגענד ארטיקעל.

Näheres in meiner Bautischlerei und Baumaterialien Hauptniederlage

J. SOMMER,

Budapest, VI., Waitznerstrasse 51.

שלאגען. דיא יודען פערוואנדטען זיך פיר איהרע אונשולדיגערווייזע איינגעקערקערטען גענאססען בייא דעם וויצע־גובערנאָר דער אינזעל, יואן דעספאַ, וועלכער אויך ווירקליך איהרע פריילאססונג אונטער דעם פאָרוואנדע פערלאנגטע, דאסס דיא יודען איינגעטהום ד ע ס ק א נ י נ ג ס אונד ניכט דער קירכע וואָרען, דאסס עס פאָלגליך איהם, אלס דעם שטעללפערטרעטער זיינעס מאָנארכען, צוקאָמע, דיא צור שטראַפע צו ציעהען. נאך איינעם אכט טאגע וואָהרענדען שטרייט צווישען גייסטליכער אונד וועלטליכער מאכט גאב דער בישאָף נאך אונד ענטליעסס דיא יודען אם 6. מאי אויס דער האַפט. וואָרען זיא פרייא? קיינעסוועגס; עס וואר נור איין וואנדערן פאָם קירכען־געפאָנגניסס אין דאס שטאאטסגעפאָנגניסס.

מעהרערע טאגע פערפלאָססען, עהע דער גובערנאָר אנשטאלטען טראַף, זיא אין פערהאָר צו נעהמען. דאס פאָלק ערהאָב איין לויטעס מורען; אללגעמיין היעס עס, דיא רייכען יודען האַטטען איהן דורך איהר געלד צו בעוועגען פערשטאנדען, איין זאָ „שרעקקליכעס פערברעכען" אונבעשטראַפט צו לאססען. דיא גייסטליכען שליידערטען פאָן דען קאנצעלן הערָאב איהרע פערוואונשונגען אויף דאס פערפאָהרען דעס שטאטטהאלטערס אונד רייזטען אין איהרען פרעדיגטען דען פאָבעל געגען איהן אונד זיינע שיטצלינגע, דיא יודען, אויף. דיא וואָרטע דער גייסטליכקייט צינדעטען. דער ווילדע הויפען שטאנד אויף דעם פונקטע, דיא יודענגאססען צו איבערפאללען; דעם גובערנאָר בליעב, אום דיעזעס צו פערהיטען, ניכטס אנדערעס איבריג, אלס דיא זאכע זאָפאָרט צור אָפפענטליכען פערהאנדלונג צו ברינגען. ער בילדעטע איינען ראטה אויס דעם וויקאר, דען געשוואָרענען דער אינזעל, דעם בירגערמייסטער דער שטאדט, איינינען בייזיטצערן, פיער דאָקטאָרען דער טהעאָלאָגיע, אונטער איהנען דער אינקוויזיטאָר אנטאָניא מורטא, אונד מעהרערען שטאאטס־פראָקוראטאָרען.

דיעזער פאָרוויעגענד אויס גייסטליכען צוזאממענגעזעטצטע געריכטסהאָף עראָפפנעטע אונטער פאָרזיטץ דעס גובערנאָרס זיינע זיטצונגען. מאן שפאננטע איינען דער איינגעקערקערטען יודען אויף דיא פאָלטערבאנק; דער יודע בעקאננטע אללעס, וואס מאן פאָן איהם וויננשטע אונד נאננטע אללע דיעיעניגען אלס מיטשולדיגע דעם פערברעכענס, דערען נאמען מאן איהם פאָרזאָגטע (!) זעכצעהן ווייטערע אונשולדיגען גענאססען וואָרען בערייטס געפאָנגען איינגעצאָגען וואָרדען, אכט אנדערע שמאכטעטען וועגען שטרייטיגקייטען, דיא אונטער איהנען זעלבסט פאָרגעפאללען וואָרען, אים קערקער.

איין אונערוואָרטעטעס עראייגניסס אונטערבראך דען לויף דער פערהאנדלונגען. איין עלענדער מענש, דער יודישע האנדעלסמאנן א ס ט ר ו ק ז י ב י ל י אויס מאללאָרקא, ליעסס זיך צום גובערנאָר פיהרען. פרייוויללינג איבערגאב ער זיך דעם געריכטע, אום דאדורך גלויבען צו מאכען, דאסס ער, דער אלס דער הויפטאנשטיפטער דעס פערברעכענס ביים פאָלקע פעררופען וואר, אונשולדיג אונד פורכטלאָז זייא. אללע שולד וואלצטע ער אויף זיינע גענאָססען אונד פיהרטע זיינע פערטהיידיגונג זאָ טייפלישקינסטליך, דאסס ער פרייא אונד אונגעשטראָפט ענטלאססען וואורדע. פריידיגען הערצענס שלוג ער זיינען וועג צו דען זיינען איין; דאך דיא שטראפע פאָלגטע זיינער פערליימדערישען טהאט אויף דעם פוסע. קוים האטטע ער זיך פאָם געריכטסהאָפע ענטפערנט, זאָ וואורדע ער פאָן איינעם פאָבעלהויפען מיט שטיינווירפען בעגריססט. פאָללער אנגסט פליכטעטע זיבילי אין איין הויז, אום דאָרט צו פערוויילען, ביז זיך דיא וואוטה זיינער מוטהוויללינגען פערפאָלגער געלעגט האטטע. וואהרענד דיעזע איהן אבער נאך אומלאגערטען, וואורדע ער פאָן דען האשערן דעם גובערנאָרס אויס זיינעם פערשטעקקע הערפאָרגעהאָלט אונד אלס פערברעכער אינס געפאָנגניסס צוריקגעפיהרט.

דער געריכטסהאָף שריטט נון מיט נייעם אייפער איין; גאנץ פאלמא וואר אין דער גראָססטען אויפרעגונג; דיא יודען מערקטען, דאסס איין אונגעוויטטער געגען זיא אים אנצוגע זייא אונד פליכטעטען אין דיא געבירגע פאָן ללוך. איהרע פלוכט באָט דאס סיגנאל צום אויפשטאנד. דאס פאָלק זעטצטע איהנען נאך, צאָג זיא אויס איהרען שלופּפווינקעלן הערפאָר אונד בראכטע דיא מייסטען דער ענטפלאָהענען געבונדען נאך פאלמא צוריק.

פינף טאגע דויערטען דיא פערהאנדלונגען; אן איינעם מיטטוואָך אבענד וואורדע דער פערזאממעלטען מענגע דאס אורטהייל איבער דיא יודען געפאללט אונד אָפפענטליך פערקינדעט. עס לויטעטע: דיא פיער פאָרנעהמסטען פערברעכער, א ס ט ר ו ק ז י ב י ל י צ ו ר ט ס, ווערדען ל ע ב ע נ ד י ג פ ע ר ב ר א נ נ ט; וואָללען זיא זיך טויפען לאססען, זאָ ווירד איהנען דער טאָד דורך דען שטראנג — אים וועגע דער גנאדע צו טהייל.

דיא פערוואָרטהיילטען וואורדען אלסבאלד דען בייכטפאטערן איבערגעבען, דאמיט דיעזע פיר איהר זעעלענהייל בעטעטען. אסטרוק זיבילי אונד זיינע ליידענסגעפאָהרטען נאהמען דיא טויפע אונד דיא נאמען איהרער פאטהען אן, אום ניכט דען קוואלפאָללען פייערטאָד ערליידען צו מיססען אונד דיא גנאדע צו ערלאנגען, דורך דען שטראנג הינגעריכטעט צו ווערדען. זיבילי נאננטע זיך נונמעהר גיל קאללאר.

מיט בליטצעסשנעללע פערברייטעטע זיך דיא נאכריכט אונטער דען יודען פאלמא'ס, דאסס אסטרוק זיבילי דיא טויפע עמפפאנגען האבע. זיא אחמטען זיינעם בייזפיעלע נאך; זיא, דענען לעבען אונד געוויססענסרוהע אללעס אונד דיא אוראלטע רעליגיאָן איהרער פאטער ניכטס מעהר וואר, צאָגען אין פראָצעססיאָן נאך דער קירכע אונד באטען פוסספאלליג אום אויפנאהמע אינס כריסטענטהום. איבער 200 וואורדען אן צווייא טאגען מיט טויפוואססער בעשפרענגט; אויך אללע איינגעקערקערטען וואורדען געטויפט.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

הומאָריסטישעס.

ע ר ר א ט ה ע ן!

צווייא מאגדע אננא אונד יולטשא טרעפפען זיך אין דער גאססע. אננא וואר פריהער בייא דער פאמיליע בעדיענסטעט בייא וועלכער יולטשא געגענווארטיג דיענט. דיא בעטרעפפענדע פרויא וועכסעלטע זעהר אפט דיא דיענסטבאָטען. יולטשא ערצאהלט נון דער אננא, דאסס דיא „גנאדיגע" ענטבונדען זייא. „געוויסס בראכטע זיא איינען ק נ א ב ע ן צור וועלט!" ריעף אננא. אונד אלס זיא איהרע פריינדין ערשטוינט פראגט, וואהער זיא דאס זאָ גענוי וויססע, גיבט זיא צור אנטוואָרט: „ווייל איך מאדער בייא איהר קיינע 6 מאנאטע אויסגעהאלטען האטטע."

אימער ביז אין דען טאָד

אין איינער געזעללשאפט וואורדע דאריבער געשפראָכען, וועלכעס דיא ליעבסטע טאָדעסארט פיר איינען זעלבסטמאָרדער זייא: אב גיפט, ערטרינקען, ערשיעסען אדער ערהאנגען. איינע אללגעמיין אלס זעהר איטעל בעקאנטע יונגע דאמע ריעף: ערהאנגען ווירדע איך מיך ניע וואָהלען; דען דאבייא ווירד מאן בלויא אונד ב ל ו י א שטעהט מיר ניכט צו געזיכט.

פרענומעראציאָנס־איינלאדונג.

וויר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראנטען, דערען פרענומעראציאָנס־טערמין אם 1-טען יולי צו ענדע געהט (וואס נעבען ד י ס ל י ך אויף איהרער „אדרעסס־שלייפע" אנגעצייגט איזט), איהרע פ ר ע נ ו מ ע ר א ציאָן גיטיגסט צו ערנייערן, דאמיט דיא ווייטערע פערזענדונג דער בלאטטער קיינע שטאָרונג ערלייד'ע. —

איך ביטטען וויר, דיא אדרעססע דייטליך וויא פאָלגט אנצוגעבען:

יודישע פעסטער צייטונג

וואיטצנער־רינג נומ׳ 15, בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 15.

נייא איינטרעטענדע פראנומעראנטען ערהאלטען דיא שאָן ערשיענענען טהיילע דער **געשיכטע דער נייערען צייט** זאוויע דען בעגינן דעם ראמאנס א ו ס ד ע ר ש ר ע ק ק ע נ ס צ י י ט ד ע ר ע ר ס ט ע ן פ ר א נ צ א ז י ש ע ן ר ע וו א ל י צ י א ן נאכגעזענדעט.

פערנער ערהאלטען זאממטליכע פ. ט. אבאננענטען אונזערעס בלאטטעס דאס **נייע געווערבעגעזעטץ אונד שאנקרעגאלע** צוזאממען, נאכדעם דעמעצטערעס אבגעשלאססען זיין ווירד.

ש א נ ק ר ע ג א ל ע.

(פאָרטזעטצונג.)

ערלאסס

דעס ק. אונג. מיניסטעריומס פיר אקקערבוי, האנדעל אונד געווערבע פאָם 10. יוני 1880, צ. 14647, דער האנדעלס- אונד געווערבעקאממער אין ק א ש ו י א.

אין פאָלגע דעס געזוכעס דער אים קאָמיטאטע באַרשאָד בעפינדליכען געמיינדע טיבאלד־דאראָץ פאָם 3. יוני 1878 פערשטאנדיגע איך דיא האנדעלס- אונד געווערבעקאממער איבער פאָלגענדעס:

דאס געזוך דער איינגאנגס ערוואהנטען געמיינדע בעצייעקט דיא צערשטערונג דער אונריכטיגען ערקלארונג דער שאנקרעגאלפעראָרדנונג פאָם יאהרע 1876 צ. 59560 צו וועלכעם צוועקקע זיא דיא איינפקלארונג פאָן 4 צו לאוטענדען פראגען אנשטרעבט, נאמענטליך:

1. איזט דער וויינפראָדוצענט פערפפליכטעט, נאך ווינען אין פלאשען פערקויפטען וויינען פערצעהרונגסשטייער צו צאהלען?

2. וויען שטאנד נאך דער לעגע ניכט אנגעמעלדעט האט, דאסס ער וויינען וויין אין פלאשען פערקויפען וויללע, אונד וויען דיעזער שפאטערהין אין וועלכער יאהרעסצייט אימער אנמעלדעט, דאסס ער וויינען וויין אין פלאשען פערקויפען מאכטע, וואנן קאנן איין זאלכער מיט דעם פערקויפע בעגיננען? אללייך נאך דער אנמעלדונג, אדער ערסט נאך 6 וואכען?

3. קאנן אויך דער פריהער געפעכסטע וויין אין פלאשען פערקויפט ווערדען אונד ניכט נור דער לעטצטיאהריגע?

4. מיססען דיא פלאשען, אין וועלכען דער וויין פערקויפט ווירד, איינען בעשטיממטען אינהאלט האבען, אדער ניכט? וויען יא, וועלכעס איזט דאס קליינסטע אונד וועלכעס דאס גראססטע מאס?

דיא אנטוואָרט אויף דען ערסטען פונקט איזט: יא — נאכדעם דיא וויינפראָדוצענטען אונד וויינהאנדלער בעצייטער דיא וויינע ניכט צו איהרעם איינענען בעדארפע, זאָנדערן אויך בעהופס פערקויפעס צו ערציעהען פפלעגען, קאננען דיעזעלבען פאָן דער אללגעמיינען בעצאהלונג דער פערצעהרונגסשטייער נאר איהרען איינגעלאָגטען וויינען אויף איינעם אנדערען בעפרייט ווערדען אונד וויען דיעזער בעגינסטיגונג טהיילהאפטיג זיין, ווערדען זיא מיט דער לעטצטען פערזעהען, אין וועלכען איהרע וויינפראָדוקציאָן אויסגעווייזען ווירד.

אב עס איינעם יעדען צווייטען מאנאטע ווירד איינע אבזיכטיגונג געפפלאָגען צו דיעזעם צוועקקע ווירד דיא מענגע דעם איינגעלאַגענען אונד פערקויפטען וויינעס וויע דער לעטצטען אבגעבענען קאנטראָלע אונד דיא בעטרעפפענדע פארטייא איזט פערפפליכטעט, פיר דיעזע וויינמענגע דיא פערצעהרונגססטייער בינגען 48 שטונדען צו ערלעגען, אהנע ריקזיכט דאראויף, אב דער פעהלענדע וויין אין פאסטערן אדער פלאשען פערקויפט ווארדע.

דיא שטייערפרייע אבשרייבונג האט אונטער דען פארגעשריבענען בעדינגונגען נור אין דען פאללען צו געשעהען, וועגן דיא מיט באלעטטען פערזעהענע פארטייא דיא וויינמענגע פאן וועניגסטענס איינעם נייערזאמטווייכישען אימער, אדער 56 ליטער איינען אנדערן, עבענפאללס מיט באלעטטען פערזעהענען אונד אין דעמזעלבען איינטרייבונגס־געביעטע בעפינדליכען שטייערצאהלער איבערפיהרט, אונד צוואר עבענפאללס אהנע בעריקזיכטיגונג דעססען, אב דיא איבערלאססונג אדער איבערפיהר אין פאסטערן אדער אין פלאשען געשיעהט.

אויף דיא אים 2-טען אונד 3-טען פונקטע בעפינדליכען פראגען בעמערקע איך, דאס דיא אנמעלדונגספריסט דעם פלאשענווייזען פערקויפעס דעס זעלבסטפראָדוצירטען וויינעס בעשטיממט אויף יעדעס וואכען נאך דער לעגע פעסטגעזעטצט איזט; עס קאננען מיטהין דיא אנמעלדונגען נור אינערהאלב דער ערוואהנטען צייט געשעהען.

מאָגליכסטעס איפּצוביעטען, אום דען זיעג דעם פריייהייטסליכטעס איבער דען פינסטערן האסס צו פערפאָללשטאָנדיגען. ביז יעטצט איזט דאס וואהלרעזולטאט אוים 409 בעצירקען דעם לאנדעס בעקאננט; דאפאָן ענטפאללען אויף דיא ליבעראלע רעגיערונגספּארטייא 258, אויף דיא געמאָסיגטע אָפּפּאָזיציאָן 43, אויף דיא אונאבהאָנגיגקייטספּארטייא 75, אויף דיא אנטיסעמיטען 11, אויף דיא נאציאָנאליטאָטענפּארטייא 9 אונד אויף דיא פארטייאָזען 7; שטיכוואהלען פינדען אין 6 בעצירקען שטאטט. דיא מאַיאָריטאָט דער ליבעראלען רעגיערונגספּארטייא איזט ביז יעטצט 113; זיא האט 22 זיטצע אים רייכסטאגע געוואָננען, דיא אונאבהאָנגיגקייטספּארטייא געוואנן 5, דיא געמאָסיגטע אָפּפּאָזיציאָן פערלאָר 8, דיא אנטיסעמיטענפּארטייא 4. דיא נאציאָנאליטאָטענפּארטייא 4 אונד דיא פארטייאָזען פערלאָרען 4 בעצירקע.

* * *

מאָרגען נאכמיטטאג זאלל קאָניג מילאן פאָן סערביען איבער בודאפעסט קאָממענד, אין וויען איינטרעפפען. אן דיעזע רייזע ווערדען פיעלע פּאָליטישע פערמוטהונגען געקניפּפט אונד פראנצאָזישע בלאָטטער וויססען דאפאָן צו מעלדען, דאסס קאָניג מילאן אבצודאנקען ענטשלאָססען זייא, וועגן ער ביים האָפע אין וויען איינע אוננינסטיגע איפּנאהמע פינדען זאָללטע. וועגן דאס פאָם עמפּפאנג אין וויען אבהאָנגט, דאנן דירפטע קאָניג מילאן ניכט זאבאלד אין דיא לאגע קאָממען, אבצודאנקען. אם וויענער האָפע ווירד מאן איהם געוויסס מיט דער איבליכסטען האָפליכקייט אונד נאָטפרייגדשאפט בעגעגנען. אין אָסטערייך-אונגארן וואר מאן וואהל פאָן דער ערנענונג דעס רוססענפריינדעס ריסטיטש צום סערבישען מיניסטערפּראָזידענטען איבערראשט. דיעזער האט אבער ביז יעטצט נאך ניכטס געטהאן, וואס אלס פיינדזעליגקייט געגען אונזערע מאָנארכיע איפּגעפאסט ווערדען קאָננטע. ער פערזיכערט אים געגענטהייל מאָגליך איפּ'ס נייע, דאסס ער בעשטרעבט זייא אונד אימער זיין ווערדע, דיא גוטען בעציהונגען צווישען אָסטערייך-אונגארן אונד סערביען איפרעכטצוערהאלטען.

* * *

איפּעריגען. ווען אויך ניכט פאָללשטאָנדיגען גלויבען ערדענט אין איינעם פּאריזער בלאטטע ערשיינענדער בעריכט, וועלכער פאָלגענדעס ערצאָהלט: גראף הערבערט ביסמארק האבע דעם פראנצאָזישען באָטשאפטער אין בערלין, הערבעטט, שריפטשטיקקע געציינט, וואנאך איין אָפּפיציער אים דער אימגעבונג דעם גענעראל קריעגסמיניסטערס בולאנזשער אנגעזעטצ, דאסס אין פּאריז אללעס פיר איינען שטאאטסשטרייך פאָרבערייטעט זייא. דארנאך זאָללטע דער פּראָזידענט דער פראנצאָזישען רעפּובליק, גרעווי, פערהאפטעט ווערדען.

* * *

דער אבשלוסס דעם צווישען ענגלאנד אונד דער טירקייא צו שטאנדע געקאָממענען פערטראגעס שטאָסט אויף שוויעריגקייטען, וויא אוים קאָנסטאנטינאָפּעל געמעלדעט ווירד. האבען דיא דאָרטיגען באָטשאפטער פראנקרייכס אונד רוססלאנדס דער טירקישען רעגיערונג זעהר ענערגיש געהאלטענע נאָטען איבערררייכט, וועלכע פיר דען פאלל דער אונטערצייכנונג דעס ענגליש-טירקישען פערטראגעס דען קריעג אנדראָהען. מאן גלויבט, דאסס דער סולטאן דעסהאלב זיך ווייגערן ווערדע, זיינע אונטערשריפט אונטער דען פערטראג צו זעטצען.

* * *

איבער דען פערלויף דער דינגע אין בולגאריען ליעגען מעהרערע מעלדונגען פאָר. נאך דער איינען וויללל דיא בולגארישע רעגענטשאפט אבדאנקען אונד זאלל דער דעמנאכסט אין טירנאָווא צוזאממענטרעטענדען נאציאָנאלפערזאממלונג דיא פירסטענוואהל אונטערברייטעט ווערדען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (צווייא געקראָנטע וויטווען.) קאָניגין וויקטאָריא פאָן ענגלאנד שיקקטע איהרער פריינדין, דער פראנצאָזישען עקסקאיזערין אייזשעניע, איינע דרינגענדע איינלאדונג, דען יובילאָומספייערליכקייטען בייצוואָהנען. דיא קאָניגין שריעב איהרער פריינדין, דאסס זיא מיט קאיזערליכען עהרען עמפּפאנגען ווערדען אונד אלס דיא איינציגע אנוועזענדע קאיזערין איבעראלל דען ערסטען ראנג איינגענאָממען ווערדע. עקסקאיזערין אייזשעניע אנטוואָרטעטע: „איך ביטטע איהרע מאַיעסטאט, ניכט אן מיינער פריינדשאפט צו צווייפעלן; אבער איך בין נור איינע געפאָהרטין פיר דיא צייט דער טרויער. ביי פריידענפעסטען קאָננטע מיין אנבליקק נור שטאָרענד ווירקען."

* (דיא אבגעבראננטען אין רונא-סערדאהעלי.) פערדיענען דיא טהיילנאהמע אללער וואָהלטהאָטער אין בעזאָנדערעם מאאסע. דיא פּרעססבורגער ארטהאָדאָקסע איזראעליטענגעמיינדע האט דען אונגליקליכען אלס ערסטע הילפע דען דורך איינע קאָללעקטע צו שטאנדע געבראכטען בעטראג פאָן טויזענד גולדען, זאוויע איינען וואגען געזאממעלטער וואשע אונד קליידונגסשטיקקע צוגעשיקקט. מאָגע דיעזע עדלע טהאט נאכאהמונג פינדען!

* (איין חילול השם.) וויר ערהאלטען פאָלגענדע מיטטהיילונג, פאָן דער וויר ווינשען, דאסס זיא זיך ניכט בעשטאָטיגען מאָגען: דיא סיגעטער ספרדים — זאָ שרייבט מאן אונז — האבען געגען דען דאָרטיגען ראבבינער הרה״ג מוה׳ חנניא יו״ט ליפּא טייטעלבוים אונד געגען דאס בית דין דיא פּרעססקלאגע איבעררייכט, וויייל פאָן דיעזעם ראבבינאטע יענעם צירקולאר צום דרוקקע בעפאָרדערט ווארדע, אין וועלכעם דיא שחיטה דעס ש״ב דער ספרדים אלס „נבלה וטריפה" בעצייכנעט ווירד.

* (טאָדעספאָללע.) הרב הגאון דק״ק נאדי-אידא איזט אים אלטער פאָן 85 יאהרען געשטאָרבען. צו זיינעם בעגראָבניססע וואָרען מעהרערע ראבבינער געקאָממען, פאָן דענען אבער קיינער איינען הספד היעלט, וויייל המנוח זצ״ל לעטצטוויללינג זיך יעדען הספד פערבעטען האט. — אין טיסא-עסלאר פערשיעד דיעזער טאגע דער אין וויטען קרייזען דורך זיינע תלמודישע געלעהרזאמקייט אונד וואָהלטהאָטיגקייט האָכגעאכטעטע ר׳ משה ליכטמאנן. מעהרערע ראבבינער היעלטען אם גראבע דעם פערבליכענען ערגרייפענדע טרויערעדען. — היער שטארב היטע דער בודאפּעסטער בוכדרוקקער הערר מאָריץ בוריאן.

דער דורכפאלל דער אנטיסעמיטען.

ניכט וועניגער אלס אין 58 וואהלבעצירקען דעס לאנדעס זינד ביא דען דיעסמאליגען רייכסטאגסוואהלען אנטיסעמיטישע קאנדידאטען איפּגעטרעטען, זעהען וויר נון, וויא עס איהנען ערגאנגען איזט. דורכגעפאללען זינד:

אין טשאנגראד אנטיסעמיט זיגמונד טשאטאר געגען דען ליבעראלען עמעריך סיזאק, אין קעסטהעלי דער אנטיסעמיטישע גראף דיענעש קלעבעלסבערג געגען דען אונאבהאָנגיגען איגנער, אין דיאָנדיאָש-פּאטאָ אנטיסעמיט עמעריך סאבא געגען דען אונאבהאָנגיגען אלעקסאנדער קירטהי, אין סענטעס אנטיסעמיט קאלאמאן פעניפי געגען דען אונאבהאָנגיגען אלעקסאנדער פארטסעק, אין דונא-וועטשע דערזעלבע קאלאמאן פעניפי געגען דען אונאבהאָנגיגען יוליוס גילאטשי, אין ניטרא אויגוסט לובריטש געגען דען ליבעראלען עמעריך לאטקאָצי, אין מאקא געארג סעלל געגען דען אונאבהאָנגיגען יוליוס יוסטה, אין מאָהאטש אלעקסאנדער באלאוש געגען דען קאנדידאטען דער געמאָסיגטען אָפּפּאָזיציאָן געארג ליגדער, אין פּריווידיע דער קאטהאָליש-אנטיסעמיטישע גייסטליכע בעלא קעלעמעשי געגען

פאָליעטאָן.

אוים דער שרעקקענסצייט

דער ערסטען פראנצאָזישען רעוואָלוציאָן.

(18-טע פאָרטזעטצונג.)

יעטצט ווארדע דיא גלאָקקע אם איינגאנגע דעס שלאָססעס העפטיג געצאָגען.

„יא, איהר קאָננט לאנגע דיא גלאָקקע ציעהען, איהר געווינדעל!" ברוממטע קאָנסטאנט, „איהר ווערדעט עס אייך וואהל צווייםאל איבערלעגען, בעפאָר איהר דאס גיטטער איבערשטייגט, דעססען שפּיטצען וויא באַיאָנעטטע שטאַרר זינד, אָדער בעפאָר איהר איבער דיא מיט גלאזשערבען געשפּיקקטע מויער קלעטטערט."

„קאָננען וויר עס פערהיטען, דאסס זיא אין דאס שלאָסס פאָר איינברוך דער נאכט איינפאללען," בעמערקטע דער מאַרקיז, „זאָ קאָננען וויר נאך דען ווילדען ענטפליעהען. אין דער דונקעלהייט קאָננען צווייא פאָן אונז דיא וואכען אן דעם טראָקקענען וואססערגראבען איבערפאללען אונד וויר ראטטען אונז אויף דיעזעם וועגע אינס פרייע פעלד."

דער מאַרקיז שוויעג פּלאָטצליך. דאנן וואנדטע ער זיך אן באשאָלען מיט פאָלגענדען וואָרטען: „איך האבע אן זיא פערגעססען, גראף; איך פערגאסס, דאסס איך זיא ניכט אין איינען ווידערשטאנד פערוויקקעלן דארף, דער יעדענפאללס, וועננ וויר אויך זיעגען, פיר אונז אונגליקליך איפּסאללען ווירד. וועננ וויר אונז דאנן אויך פליכטען, זאָ ווירד מאן אונז איממער אלס פערדאכטיגע פערפאָלגען; וויר ווערדען פערבאננטע בלייבען. זיא האבען נאָר קיינען גרונד, זיך פיר אונז צו אָפּפערן; זיא האבען יא, וויא איך וויסס, פיעלמעהר רעפּובליקאנישע אנזיכטען אונד געלטען ניכט פיר איינען אריסטאָקראטען; מאן קעננט זיא אלס איינען פאָלקסמאנן. פערלאססען זיא אלזאָ דאס שלאָסס. קאָנסטאנט ווירד איהנען דען שליססעל צום גיטטער געבען; זאָ בלייבט אונז היער צוואר איינע שוטצוועהר ווייניגער, אבער דיא מויערן דעס שלאָססעס זינד שטארק גענוג, ווידערשטאנד צו לייסטען אונד דיא פענסטער צור עבענען ערדע זינד גוט פערגיטטערט. נעהמען זיא שנעלל, נעהמען זיא אונזערען דאנק פיר איהרע גוטע אבזיכט אונד פליהען זיא אויך געגאָוויעפא מיט זיך פאָרט."

„איך בלייבע ביא פריילין אנגעלינע; עס מאג זיין, וויא עס ווילל!" ריעף געגאָוויעפא ענטשלאָססען.

„יא וואָהל, מיין קינד, דאס איזט דיינע פּפליכט!" בעשטאָטיגטע דער אלטע דאַשעה.

דער מאַרקיז האטטע אינצווישען זיך פאָן קאָנסטאנט דען שליססעל געבען לאססען אונד רייכטע דענזעלבען הערר מאַרציאל. דיעזער בעטראכטעטע איהן פאָן אללען זייטען אויפמערקזאם אונד פראגטע: „קאנן מאן מיט דיעזעם שליססעל דאס גיטטער אויך פאָן אויססען אָפפנען?"

„ניין, ער שפּערט נור פאָן איננען," אנטוואָרטעטע קאָנסטאנט.

באשאָלען אָפּפנעטע איין פענסטער אונד ווארף דען שליססעל מיט זאָלכער קראפט הינויס, דאסס דערזעלבע וויית פאָר דעם גיטטער נידערפיעל.

„וואס זאלל דאס בעדייטען?" ריעף דער מאַרקיז ערשטוינט.

„דאס בעדייטעט, דאסס איך איממער זיין דער זייטע דער פערפאָלגטען בין!" גאב באשאָלען צור אנטוואָרט. „איזט דיא זאכע איינגעבראָקט, זאָ הייסט עס זיעגען אָדער שטערבען! אונד נון איממער לוסטיג!"

אנגעלינע, דיא ביזהער דען גראָססען מענשען ניכט איינמאל איינעם בליקקעס געווירדיגט האטטע, בעטראכטעטע איהן יעטצט מיט בעוואונדערונג. דער מאַרקיז שפּראך קיין וואָרט, ער ערגריפף דיא האנד באשאָלען'ס אונד דריקקטע דיעזעלבע מיט געריהרט.

„יעטצט מיססען וויר אלזאָ אויף אונזערע פערטהיידיגונג דענקען," שפּראך מאַרציאל. „דאס פריילין אונד געגאָוויעפא קאָממען אין דאס נעבענציממער געמאך אונטער דעם שוטצע רענענאלד'ס אונד דעם גראָססען טאנקרעד. זיא, פאטער דאַשעה, בעזעטצען מיט קאָנסטאנט אונד אללען מאָגליכען דיענערן דאס פאָרטערע; איהר שאפפט אללע וואפפען הין, דיא זיך נור אים שלאָססע בעפינדען אונד לאדעט אללע געוועהרע. זיא, הערר מאַרקיז, בעגעבען זיך מיט מיר אין דאס ציממער דעס פּאָרטיערס, פאָן וואָ אויס וויר מיט דען רעוואָלוציאָנערען אונטערהאנדעלן ווערדען; וועניגסטענס ווירד דאס דיא קערלע איינע צייט לאנג אויפהאלטען."

יעטצט האָרטע מאן מיט האממערן אונד שפּיגען אן דאס גיטטער שלאגען.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

STERNBERG ARMIN,

Musik-Instrumenten-Fabrik, Budapest, VII. Bezirk, Kerepesiut 36.

פאבריקאציאָן אונד גראָסעס לאגער פאָן שטרייכ- שלאג- אונד בלאז-אינשטרומענטען

נור אין פאָרציגליכער קוואליטאט.

נייא! הארמאָניאומפלאטען מיט 12 קלאספען, זעהר אנגענעהמע טאָנע פיר יעדערמאנן אב יונג אָדער אלט, ואפארט דארויף צו שפיעלען. פרייז 2 פל. גראָססעס לאגער פאָן אריסטאָנע העראָפהאָנ'ס אָרפהעאָס סימפהאָניאָן אונד דערגן נאָטען, וואָרויף מאן אָהנע מוזיקקענטניסס יעדעס בעליעביגע שטיק שפיעלען קאנן. זעהר געאייגנעט פיר הויז- אונד מאנצאונטערהאלטונגען. אללע נאָטונגען שטימגאבעל אונד שטימסשפיפען אונד אקקארד-ציגגאלע פיר זאָנגער.

גראָססע אילוסטרירטע קאטאלאָגע מיט צירקא 500 אילוסטראציאָנען אויף פערלאנגען גראטיס אונד פראנקא, איבער הארמאָניקא אונד הארמאָניאָם סעפאראטע אילוסטרירטע פרייזליאנטע. רעפאראטורען שנעלל אונד בילליג.

וויכטיג פיר רעגאליען-פאבטער.

רום, שליוואָוויטץ, טרעבער, ליקאָרע אונד עססיג ערציינט מאן אָהנע אפפאראטע בילליגסט מיט עססענצען אונד אטהערישען אָרען פאָן

ארנאָלד וואטטעריך

בודאפעסט, טאבאקגאססע, געגענאיבער דעם איזר. טעמפעל.

אפפערירע פערנער: הוזענבלאזע זויגנבלעטש גליצערין, עמטויירונגספליסיגקע, מיטטעל געגען אללע וויין-קראנקהייטען עטצ. פערנער: הימבעריאפט אָר ציטראָנענזאפט פיר גאזע-פילוגג. דאן: טינטע גלאנציויכסע וואשבלויפארבע, קארבאלווייע אונד קארבאלקאלק. פרייזקוראנטע אונד מאניפ-לאציאָנסביכער אין אללען שפראכען גראטיס.

בעהערדליך קאָנצעססיאָנירטער

אויספערקויף

ציפאלע נעשאפטס-איפלאגע.

ווי פערקייפען אללע נאטונגען ווירק- קורצ- אונד טאדעוואארען צו בעדייטענד ערמאססיגטען בילליגסטען פיקסען פרייזען, אונד לאדען דאס פ. ט. פובליקום איין, אונזערע געשאפטסליקווידירונג אלס זעלטען גינסטיגע געלעגענהייט צור אנשאפפונג דער בעסטען ארטיקעל צו דען בילליגסטען פרייזען צו בענוטצען. דיא געשאפטס-איינריכטונג איזט אויך בילליגסט צו האבען, וואָן- אונד פירמאנע בלייבט דאס געשאפט גע-שלאָססען.

האנדלונגספאלל

Hager & Bucsányi,

Budapest, V., Wienergasse Nr. 10.

וויכטיג פיר לײדענדע.

מיט געגענוארטיגעס ערלויבען ווענדען ווי אונז, איין האָכגעעהרטעס פובליקום אויף דיא בעשרייבונג אונזערער גייעסטען ערפינדונג אין ברוכבאנדערן אויפמערקזאם צו מאכען. בע-פאָר ווי יעדאך דיא פארטהיילע דיעזעס ברוכבאנדעס אויפצאהלען, ערלויבען ווי אונז צו בעמערקען, דאסס אונז היעצו יעדער מאטיריעלעס אינטערעססע, נאָך האבזוכט פער-אנלאססטען, זאָנדערן אונז נור פאָם פאטריאָטישען אונד אימאנען שטאנדפונקטע. זאָוויע אים אינטערעססע דער לײדענדען מענשהייט צו דיעזעם שריטטע לײטען ליעססען. ווי זינד פעסט איבערציינט, דורך דאסזעלבע איין זיכערעס הילפסמיטטעל צו ליעפערן אונד שטעללען עס יעדערמאנן פרייא, דיעזעס פערבעססערטע ברוכבאנד צו בעזיכטיגען רעספעקטיווע צו אונטערזוכען.

ווי זינד אים פאָרהיניין איבערציינגט, דאסס עס פיעל ברוכליידענדע גיבט, דיא אונזערע אנגאבע פיעלליכט מיט מיססטרויען איינעהמען ווערדען. אימיא מעהר, אלס אויף דיעזעם געביעטע בעריייטס פיעל געזינדיגט וואורדע. פיעל וואורדע שאָן פאָן ברוכ-לײדענדען געאָפפערט, אָהנע דאס געווינשטע רעזולטאט צו ערציעלען. — היערויף ער-לויבען ווי אונז דיא האָפליכע בעמערקונג צו מאכען, דאסס אין זאָלכען פאללען ניע-מאלס דער באנדאגיסט דיא שולד טראָגט, דא עס דאס בעשטרעבען איינעס יעדען באנ-דאגיסטען איזט, דען לײדענדען צופריעדען צו שטעללען, זאָנדערן פינדעט דאריין דען גרונד, דאסס ביז יעטצט ניעמאנד אים שטאנדע וואר, איין זאָלכעס ברוכבאנד הערצו-שטעללען, וועלכעס דעם צוועקקע זאָ פאָלקאָממען ענטשפריכט, אלס דיעזעס פאָן אונז ערפונדענע ברוכבאנד, וואָפיר וויר שאָן פיעלע דאנק- אונד אנערקעננוגגסשרייבען פאָר-לעגען קאָננען.

אונזער ברוכבאנד איזט איין אים גאָנזי אנגעפערטיגטעס, אויף וועלכעס זיך איין גיי-טעל, פעלאָטע, שענקעלריעמען אונד זיכערהייטספאָררייכטונג בעפינדעט.

דער צוועקק דער זיכערהייטספאָררייכטונג איזט: דאסס דאס ברוכבאנד ביים לייכטעסטען אויפשנאללען ניכט רוטשט, אונד דאסס דיא אברוטשונג דער פעלאָטע פאָם ברוכע פערהיינדערט ווירד.

דאס ברוכבאנד קאנן פאָן יעדערמאנן, וויא עס הערר, דאמע, קינד, נייין אָדער אַרבייטער; זעדר בעקוועם געטראגען ווערדען, אונד איזט בייא דער שווערסטען ארביינט, פיערעס געהען, טורנען, רייטען, וועדער בייא טאג, נאָך בייא נאכט פאָם פלאטצע צו ענטשפרינגען.

פיעלע ארצטע, דיא מיט דיעזעם ברוכבאנדע בייא שוואכען פערזאָגען פערזוכע מאכטען, וועלכע פאָרהער ניכט פאָהיג וואָרען ברוכבאנדער איבערהויפט צו טראגען, האבען שאָן אין קירצעסטער צייט שווינענדע ערפאָלגע דאמיט ערציעלט. בייא בעשטעללונגען ערווכען ווי אים געגויע אנגאבע דער היפטענווייטע, פערנער אָב דער ברוך רעכטס- אָדער לינקסזייטיג אָדער איין דאָפפעלבריך איזט. פערנער אָב דער ברוך (בייא הערען) איין האָדען-לייסטען- אָדער ווינקעלבריך איזט.

פרייזע: { איינזייטיג .... 6–8 פל.
דאָפפעלזייטיג .... 10–16 פל. }

פיר קינדער דיא האלפטע.

ווי עמפפעהלען פערנער אונזער גראָססעס לאגער אללער נאטונגען פראנצאָזישער אונד ענגלישער ברוכ-באנדער, זוספענזאריען אין הירשלעדער אונד גוממי, בויכבינדען, נאבעל-בריכבאנדער, נעראדהעאלטער, איררעגא-טאָרס, מוטטערשפריטצען, לופטפאלסטער אונד אללער צור קראנקענפלעגע נאָטהווענדיגען ארטיקעל צו דען ביל-ליגסטען פעסטגעזעטצטען פרייזען.

האנדלונגספאלל

BRÜDER PÁRTOS Bandagisten, Bndapest, IV. Bezirk, Kronprinz-(Herren)-Gasse Nr. 4.

פאָן ז. קאיזערל. קאָניגל. מאיעסטאט אָסטערייכ-אונגארנס אונד פאָן ז. מאיעסטאט דעם קאָניג פאָן בעלגיען פריווילעגירט.

קעלעטי'ס ברוכבאנד.

שיטצט זעלבסט דען פערנאכלאססיגטסטען אונד פעראלטעטסטען שאדען, מיט צוויא פעפאראטען וועלאָטען (צום אבוועכסלען) אונד מיט ברוכשיטצער פערזעהען, שיטצט דען שאדענקאפער אונד זעלבסט דאס ברוכבאנד געגען שווייס, וואָדורך דאס ברוכבאנד אימטער טראָקקען אונד ריין ערהאלטען ווירד. איינזייטיג פאָן 6–12 פל. דאָפפעלט פאָן 12–18 פל. — ברוכבאנדער מיט אָדער אָהנע פעדער פאָן 3–6 פל.

עלאסטישעס ברוכבאנד (אָהנע פעדער), אויך אים בעטט טראגבאר, זעהר שמיעגזאם, עבענפאללס מיט שווייס-שיטצער פערזעהען, פיר ניכט פערנאכלאססיגטע בריכע זעהר עמפפעהלענסווערטה. איינזייטיג 6 פל., דאָפפעלט 12 פל.-קר.

זוספענזאריום פיר יעדען עמפפעהלענסווערטה. שיטצט געג. אונצאהליגע איבעלשטענדע — איבעל, פיר רייטענדע אָדער פיעלגעהענדע אינבעדינגט נאָטהיג. — אויס וואָלק קוישוק (וואססערדיכט) 3 פל. אויס היי-שענלעדער פאָן 1,60—2,80 פל. געוועבטע פאָן 60 בין 1,80 פל.

J. KELETI

k. k. privilegirter Bandagist.

Budapest, Kronprinzgasse Nr. 17.

ארצטליכעס גוטאכטען: מיינע פאציענטען בענוטצען דיט לאנגערער צייט מיט דעם מאגליכסט בעסטען ער-פאלג דיא באנדאושען דעס הערין קעלעטי, דיא זיך זעלבסט בייא פעראלטעטען איבעלן אויסגעצייכנעט בעוואהרטען עטצ. עטצ. דר. מ א ק ס ה י ר ש מ. ס., ארצט אונד כירורג. ארצט דעם הויפטשטאדטישען ראָקוס-שפיטאל אונד ק. ק. מיליטארשפיטאלס.

k. k. aussohl. privilegirte

Heinrich Münzer's

Wiener Haushaltungs-Seife

zugleich die beste **Kaltwasser-Seife** und Sparseife. Für Wäsche absolut unschädlich, erzielt man, ohne dieselbe auskochen zu müssen, eine

Blendend weise Wäsche.

Wiener Stärke-Glanz-Pasta,

Neuste Erfindung zum Putzen u. Bügeln der Wäsche in Blechdosen à 10, 20 kr., 1/4 Ko. 50 kr., 1/2 Ko. fl. 1. 1 Ko. fl. 2. — Zu haben in **Budapest**: **Neruda Nándor**, Hatvani-utcza; **Szenes Ede**, V. Dorotya-utcza 5. és Andrássy-ut 41; **Takáts Lajos**, Hatvani-utcza 19; **Silber Antal veje**, Károly-körut; **Halbauer Testvérek** Kiraly-utcza; **Gurovits Tamás**, Király-utcza; **Krayer E. és Társa**, Akáczfa-utcza és Mozsár-utcza; **Hubert J. M.**, Károly-utcza; **Fischl Albert**, Váczi-körut; **Zsengeri Mór utóda**, Józseftér.

General-Repräsentant und Hauptdepot für Urgarn und den Orient

KURZWEIL JANOS, Budapest, Akadémia-uteza 10.

דיא קאַרנטנער

ראָמערקוועלע

שטאציאָן פרעוואלי, פאָסט גוטענשטיין, קאַרנטען.

(Római forrás).

פאָללקאָממען פרייא פאָן שוועפעלסערבינדונגען, פאָן יאָד- בראָם- אונד באָראזלצען. דער לייכטעסט פער-דויליכע, וואָהלשמעקקענדסטע אלפענזויערלינג.

נאטורעכט: פאָרציגליך בעוואָהרט בייא בראָנ-כיאל- אונד דארמקאטאררה, בייא מאגענ-, ניערענ- אונד בלאזענליידען.

איין האָכפיינעס טאפעלוואססער

אָהנע לאסטיגע נעבענווירקונג, דאס דען וויין ווערדער שוואָרצט, נאָך איבעלשמעקקענד מאכט. בעזאָנדערס צו עמפפעהלען בייא עפידעמיען.

הויפטדעפאָט פיר אונגארן בייא

Weiss Benő

BUDAPEST, Mohrengasse Nr. 1.

צו האבען אין אללען שפעצערייהאנדלונגען אונד רעסטויראציאָנען.